نومرو : ۵۷ — ۱۵۳۱
اوتوز بشنجی سنه
***
صاحبی و مدیر مسئولی :
احمد احسان
**
تلغراف : استانبول ـ ثروت فنون
*

ثروت فنون

پنجشنبه ۱۷ کانون اول ۱۳۴۱
۵۹ نجی جلد
***
احمد احسان و شرکاسی
مطبعه‌سی
**
تلفون : استانبول ۱۴۰۲
*

مدافعهٔ ملیه وکیلی رجب بك افندی

MİLLÎ KÜTÜPHANE-ANKARA-1946

شعر :

دیکر کون

بن شبهه دەیم ، شبهەده ، ای ذات الهی !
چوق آغلانەجق یرده بوکون کولمدەدەیز بز
ـ بیلسەم که سنك امرك ایله أولمەدەیز بز ،
لبیك! دیرم امرکه مسرور ومباهی .

تقدیر الهی ایله قانون طبیعت .،
بونلر ایکی مضمون مرادف کبی برشی .
برلشمەده کویا که طبیعتله شریعت .
اولسەمده ، دیرم بن، حکمامز ایله همرأی :

قانون طبیعت ؛ کرەنك طالعی در او .
اجرام سماویەده جاری می اوقانون ؟ ـ
خالق که بوخلقت ایشنك صانعی در او .،
ـ منظومهٔ اکوانی معالی ایله مکنون ـ

قانون طبیعت ده اونك امرینه تابع .،
بز ایشته اوقانونه اطاعتدەیز آنجق :
أولمك ، یاشامق ، زنده ویاخسته بولونمق،
بالواسطه اولمقده دیمك خالقه راجع .

حال اویله ایکن شبهەدەیم بن ینه ، ایواه !
ای نوری اولان تاج سرم ، خالقم الله ،
کوکلم دیلەیور طوغروجه سندن کله بر پیك .،
تاشوق وشطارتله دەیم بن اوکا ـ لبیك! ـ

یارب ! بونه آیینهٔ بی ژنك محبت .
فیضکدر ایدن قلبمی اورنك محبت !
راجع سکا هر سودەکی آهنك محبت .،
حتی شوکبودی سما رنك محبت ؛

شادی وکدر ، جملەسی نیرك محبت .،
فریاد ویاقهقهەلر چنك محبت .
اولمام بیلیرم ، بن هله دلتنك محبت .،
دائم قالەجق نامم ایله ننك محبت !

عبدالحق حامد

شکسپیەر

فکرلری

سیاستده ، فلسفەده ، مسائل دینیەده ، هیچ برنده شاعرك قولاً ذیمدخل اولماسنه شکسپیەر طرفدار دکلدر . شبهه یوق که اونك بوتون بوبحثلره دائر ایراد ایدەجك فکرلری واردی . فقط شعرینی نظریاتندن یوکسك طوتمق ایستەیوردی . شاعری او آنجق کوزل شعرابداعی ایله مأمور وشعری حسلره خیاللره مطبوع برحیات صنعت ویرمکله موظف طانیمشدی... بویوك شاعرلرك چوغی شکسپیەرك بومذهب اجتنابنه اشتراك ایتمزلر ؛ مجادلهٔ اجتماعیەدن فعلاً دکلسه بیله قولاً حصەدار اولمشلردر . مثلا بزده نفعینك « سهام قضا » سی کبی نامق کمالك « واویلا » سی ده بر منظومهٔ سیاسیەدر؛ « ویقتور هوغو » ده سیاست بلکه اك قوتلی ملهم صنعت اولدی؛ «دانته » نك « مضحکهٔ لاهوتیه » سنه بر بویوك منفانشینك رؤیا شکلنه کیرمش صیحهٔ انتقامی دینەبیلیر ؛ « ایپسن » و « تولستوی » ادبیات عالمنده پولتیقه صنعتکارلری ایدی ؛ فوق العاده درینلکنه رغماً « غوته » بیله بالخاصه نشیدەلرنده ترجیحات اداریەسنی حس ایتدیرییور ... شکسپیەرك ذوقی بو مذهبه ملتفت اولمادی. مع مافیه ظن ایتمەملی که اونك دین ، فلسفه وسیاست ساحەلرنده هیچ بر دیەجکی یوقدی . انسان یوکسك شاعر وحتی شاعرلرك اك یوکسکی اولمقله علائق بشریەدن تجرد ایدەمز ؛ حتی قوتی وحساسیتی حسبیله بیوك شاعر او علائقی ، هیچ شبهه یوق که ، علی العاده آداملردن دها شدتلی دویار ؛ زیرا شاعرده هرفانی کبی عصرینك مملکتنك ، عرقنك ودیننك محصلەسی در . مع مافیه شکسپیەر شعرلرینی اوعوامله خدمتکار ایتمك ایستەمدی ، چونکه بویله بر تابعیت اونك شعرلرندەکی صافیتی وطبیعیتی افساد ایدەجکندن قورقمشدی . او ، شاعری هیچ برمسئلەنك حسم وفصلی ایله موکول طانیمیور؛ کندیسی هرتورلو حکمدن متوقی در. بالضروره طرفکیرانه تماشا ایتدیکی جهاندن روحنه انطباع ایدن مناظری ممکن مرتبه رکودتله تبلیغه چالیشیور. اویله ظن اولونور که شاعر ایچون شکسپیەرلر فکیرلك ونظریات یوللرینی ایرکچ مغلوبیته نامزد کورمش و بلکه ایچندن: « حیات ابداع ایتمك ایستەین شاعر نیچون ئولومه محکوم فکرلر یتیشدیرسین ؟ » دیمش .

او، یازارکن انکلیز وپروتستان اولدیغنی اونوتور ، یالکز انسان اولدیغنی خاطرنده طوتار . بویله دوشوندیکی مدتجه شبهەسز اویله حس ایدرمشدر که بتون ارض کندی مملکتی اولویور ، قلبی ایله بتون جمعیت بشریەیی قوجاقلایور وخالقی ایله صانکه باش باشه قالیور بوتجرد اصلسه برخولیا اولابیلیر. شکسپیەر بو سایەده عائلەلرینك جریان طبیعیسنی تعقیب ایله باغو واوتللو ، هاملەت و پروسپەرو ، تیمون و آلسیبیاد ، جەق و اولیویه اولەبیلدی . و بوندن ناشی اوکا بتون بشریتك مسیح صفتی دینەبیلور .

اونك فکرلرینی استدلال وانطباع طریقی ایله هائلەلرندن چیقارمغه مجبورز ، ناصل که حیاتنی بالخاصه اللی دورت «صونه» سندن چیقاردق .

شهکارلرنده حس ایتدیردیکنه نظراً شك وتردد پرنس هاملەت کبی شکسپیەرك ده مرکزی عقیدەسی در . انکار ایله تصدیقك هیچ برنده مصرانه توقف ایتمز . اونجه علی الاطلاق انکار بر چول وعلی الاطلاق تصدیق دیکر برچول در؛ آنجق شبهه ایکیسی آرەسنده برواحه وبرسراب تشکیل ایدر . شکسپیەرك کرك حیاتی وکرك دماغی اورتەسنده کویا برهاملەت یاشار . هیچ برمبدع یاراتدیغی قهرمانی بوقدر قوتله تمثیل ایتمەمش در. هاملەت طرزنده بدبین وهاملەت طرزنده ریبی کورونیور. شرقده بویب شاعرانەنك آدی تصوف دی. شکسپیەر غربك برمتصوف عیسویسی دییەبیلیرز . اونك عبادتخانهٔ

اشتباهنده کفر وایمان عینی ابعادده برر مدخل تشکیل ایدر. قناعتله ایچریسنه کیرن ایچون هر مذهب ایچندن چیقیلەمایەجق بر مظلم دهلیزدر . شبهه ایسه بالعکس چوق ماهر بر معماردر ، اونك کنیش مخیلەسی ومحیط حوصلەسی ایله روحکزه ایستەدیککز معبدی انشا ایتدیرەبیلیرسکز وبنا ایتدیککز معبدی روحکزك تمایلاتی ایله برلکده دکیشدیرەبیلیرسکز ، چونکه دیوارلری فرضیاتك الاستیقیتنه استناد ایدر .

دین خصوصنده شکسپیەرجه شاعره بر معبود لازمدر ، چونکه مرکزینه بر معبود اوطورتیلمادقجه حیات دورت جبهەسی هرفیرطنەیه آچیق بر بوشلق اولور . عقلك ویرمەمك ایستەدیکی بومعبودی شاعر کندی قلبندن وکندی حسیاتندن ایستەملی در . وجداننك بخش ایدەجکی معبودی شاعر الوهیتك خواصی ایله متصف طانیر، چونکه شکسپیەره کوره خالق اعظمك ماهیتی کونشه بکزر : چپلاق کوزله کندیسنی کورمك ادعاسنده اولانلرك کوزلرینی یاقار . بزم اسکی شاعرلرمزك هپسی کبی واغنەر ، دوستویەفسکی ، بەتوفن صیق صیق دیللرنده وقلملرنده خالقك آدینی کزدیررلر. حالبوکه شکسپیەرك آثارنده اسم جلاله تصادف ایدلمز، چونکه ١٦٠٠ تاریخلی امرنامهٔ قرالی ایله اسماء حسنانك صحنەده ذکری منع ایدلمشدی. مع مافیه یازیسی معبودینه مربوطیتنی اقراردن خالی دکلدر. شکسپیەرك یازیلری اشراب ایدییورکه هر بدیعەده مبدعندن بر حصهٔ روح بولوندیغی کبی هرمخلوقده خالقك توکنمز قدرتندن برجزءدر. بوجزء کندی قدرتنده معبودك نهایتسز اجزاسندن برینی بولمق وبولدیغنی کندی ذکاسی ایله الی النهایه بسط ایدەرك خالقنی کشف ایتمك لازم کلیر. خالقك اك قیمتلی جلوهٔ قدرتی شاعرده کورولور . بونك ایچون شاعر هرقیمتدار جلوهٔ قدرتی ایله برآز خالقنه قربیت قازانیر وخالقنه یاقلاشدیغی نسبتده محبتنی وعبدیتنی تأیید ایتمش اولور . وبو شرطلر ایچنده برکون اوتەکی عالمه ارتحال ایدنجه فانیلکی معبودك بقای مطلقنه انصباب ایدر ، هرآقان صو برعمانه سقوط ایتدیکی کبی ... خالقه محبت مرثیەسنی آشەبیلەجك عشق یوقدر ، زیرا او محبت عمرك صوك آننه قدر اوزانیر وحیاته محبت خالقه محبتك اك عمومی شکل تجلیسی در . شکسپیەر نظرنده اك صمیمی مؤمن اودرکه من الازل موجود اولدیغنی حس ایدر والی الابد یاشامق ایچون وارلغنه بی نهایه امتدادلر تأمین ایتمکه چالیشیر . بو اعتباره کوره چالیشقان حیات برعبادتدر .

اخلاق اساسلری موضوع بحث اولنجه شکسپیەرك قرابت فکریەسی بالخاصه آلمان متفکری نیچه ایلەدر . شکسپیەر فضیلت مفهومنك نسبیتی و تنوعنی قبول ایدر : اعزەنك، فاتحلرك، بر « مارق ـ اورەل » ك بر « نەرون » ك روحلری عینی قیود اخلاقیه ایله تثبیت ایدیلەمز. نەرون برمارق ـ اورەل کبی یاشامق ایستەسه معناسز براحمق ماهیتنی آلیردی ؛ و مارق ـ اورەل بر نەرون کبی یاشامغه قالقسه معناسز احمقدن بدتر اولوردی . هرفردك مزایای فعلیەسنی کندی استعداد فطریسی ایله ئولچمەلی یز . کحیلان اولمق ایچون کحیلان طایی طوغمق شرطدر. ملکات موهوبەیی دکیشدیرن فضیلت ادمانلرندن آنجق یالانجی اخلاق رسالەلری بحث ایدەبیلیرلر.. بلدیه نظامنامەلری معمار ومهندس یتیشدیرەبیلیرلرسه حسن حال موعظەلری ده فضیلت طوغورەبیلیرلر . بیوك اولمق ایچون بیوك اولمق وعدیله یاراتیلمق وبیوك اولمق اوزره طبعنك امرلرینی دیکلەیەرك یاشامق لازم در. فطرتك اصیل اولادلری واردرکه بعضیلری قولبەلرده طوغدقلری حالده ینه حقیقی پرنسلردر وفضیلت حقیقیه اونلرك فضیلتنه دینیر . اونلره هر حرکتی اباحه ایدەبیلیرسکز، چونکه اونلر خلقةً بیوکلکه نامزد اولدقلری ایچون نفسلرینی هرکوچوکلکدن تحذیر ایله مجبولدرلر و خطالرینی عندالایجاب قانلریله ئودەمکده تردد کوسترمزلر ... شکسپیەر ایچون اخلاق برصنعت وبرشعر استطاعتدر . بویله برنظریهٔ اخلاقیەنك تهلکەسی انکار اولونەماز. او یالکز پك قوتلی خصلتلره محور حیات اولەبیلیر . علی العاده طبیعتلری او رهبر غلبەدن زیاده مغلوبیته سوق ایدر . استعدادینك اولانجه قوتی نرەیه سوروکلەرسه اورایه وارمق ایچون یاشامغی کوزه آلدیرەجق پك آز قهرمان واردر. چونکه بویله بیوك اویونلرده قازانمق احتمالی ضرر احتمالنه نسبتله پك دون قالیر؛ بیوك زنکینلکلر هرشیئی غائب ایتمکدن قورقمایانه وعد اولونەبیلیر . اویله واسع تشبثلره آتیلیرکن قلبکزك و روحکزك بصیرتدن وامنیتسزلکدن بحث ایدن بتون سسلرینه قولاق طیقایەجق وهرنه بهاسنه اولورسه ارلسون موجودیتدن قوتکزك حقنی قوپارمغه چالیشەجقسکز؛ رفاه ولذت نامنه یریوزنده نەلروارسه کندی حسابکره هپسنی تهلکەیه قویەرق لذت ورفاهك فوقنده برمظفریت سرخوشلغی تأمین ایدەجکسکز ..... کندی فلسفهٔ اخلاقیەسنه کوره شکسپیەر هرکوزل شعری قیمتلی بر اثر فضیلت عد ایدر، چونکه هرکوزل شعر زنکین برمنبع قوتدر. کوزل شعرك ویردیکی قوت ، شاعرك کار خیری اولور. کوزللکك باشلیجه ثمرەسی قارئلره وسامعلره یاشامق آرزوسی ویاشامق قوتی ویرمکدر. کندیسنده حیات اشتیاقی ومجادلهٔ حیات استطاعتی حس ایتمەین شاعر برکوزل شعر ابداع ایدەمز . کوزل شعردن سامعلره وقارئلره سریان ایدن ایشته مبدعدەکی او اشتیاق واو استطاعتدر . بر حیات وقوت مجراسی اولدیغی ایچون بر کوزل شعر بر فعالیت اخلاقیه اولور وفضیلتلرك صف اولنده اونك حق وجودی واردر .... طبیعةً حیاتك مبدعی عشقدر ؛ ویردیکی حیاتك عشق یاردمجیسی ده اولور، فقط آنجق شعر سایەسنده . بوجکلرك عشقی کبی شعرسز قالنجه عشق یاورویه جان ویررکن زواللی عاشقی ئولدورور . حیات ویرنی ده حیات آلان کبی یاشاتمق شعرك سحر قوتنه مخصوصدر . آنجق شعر هیچ ئولمکسزین ولود قالیر . وصلتدن صوکره ده حیاتده دوام ایدن عاشقلر دورت آیاقلی ده اولسەلر

براز شاعردرلر ، چونکه هیچ اولمازسه دیشیلرینك کوزللکنی آکلارلر. هرحیات صوك تحلیلده بر عشقه منجر اولور ، ولو آنی و حیوانی بر عشق اولسون . عشق براز شعر ایله جانلانجه هم تلقیح ایدن، هم تلقیح ایدیلن وهمده تلقیحدن وجوده کلن ایچون اك قوتلی مایهٔ حیات اولور. آنجق عشق کونشنك شعاعاتنه کوزلری طایانمایان ضعیفلردرکه اوشعاعاتده موجودیتلرینه نشان آلمش آتشین اوقلر حس ایدرلر.

شکسپیه‌ر ایچون اعمالك یکانه شکل نجابتی حیاتك قهرمانجه تلقیسنده‌در . او طرزتلقی‌درکه هیأت مجتمعه‌یی قارنجه قالابالغندن آییرر و بشریت اوزرنده بدیع آبده‌لری یتشدیرر . قهرمانلر اولماسه انسان حیاتی آریلرك حیاتی کبی یالکز مادی رفاه آرزوسیله متحرك قالیردی . شکسپیه‌رجه فکری قهرمانلر فعلی قهرمانلردن چوق زیاده قیمتلی‌در . چونکه دماغك وقلبك عنیف مجاهده‌سنی کوزه آلدیرمق دماغك اداره‌سی آلتنده عضلاتی ایله صرف مساعیدن دها یوکسك برفداکارلق‌در .

عوام آره‌سندن تمایز ایتدیکی حالده شکسپیه‌ر عوامه بدن اجتماعینك شحمی قدربیله قیمت طانیماز. اونجه یالکز زمرهٔ ممتازه شایان حرمت‌در ، چونکه هر بیوك فعالیت آنجق او زمره‌دن صادر اولور . شکسپیه‌رك تلقیسنه کوره مثلا بر «ده‌قارت»ك اصول شبهه‌سی بیله خلقك قناعتدن دهامثمردر؛ و خلق آنجق حیاتك سطحنده یاشار و درنیلکنه باقمقدن باش دونمه‌سی طویار و هر درنیلکده اوکا یالکز بوغولمق مقدردر . . .

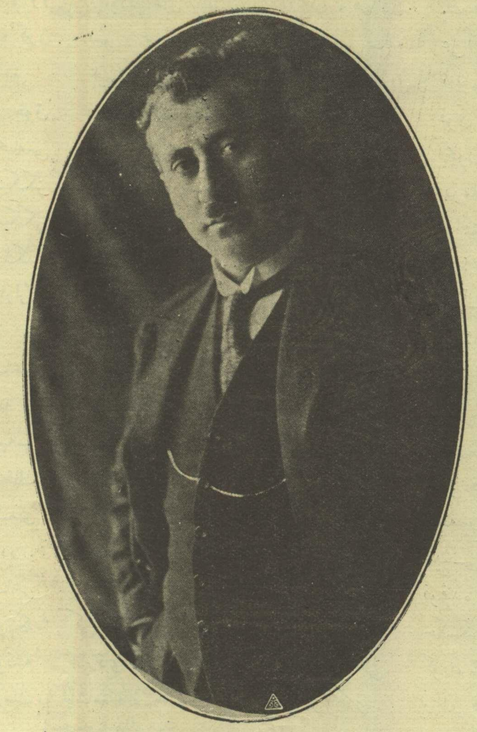

مالیه وکیلی حسن فهمی بك افندی

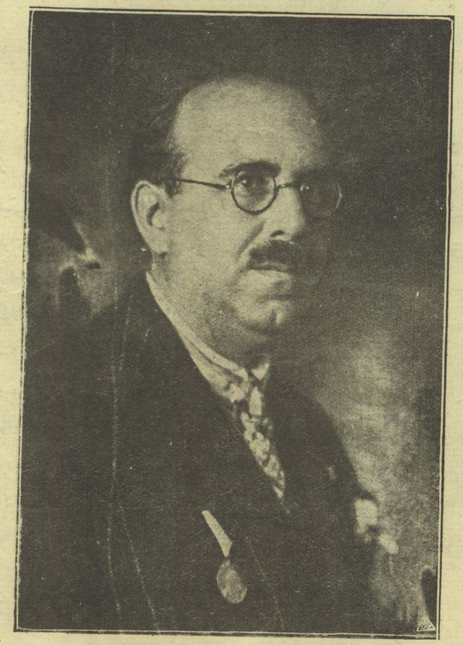

نورك طیاره جمعیتی استانبول شعبه‌سی ریاستنه انتخاب اولنان ج. خ. ف اون اوچنجی منطقه مفتشی رفیق اسماعیل بك افندی

اونك عوام دیدیکی بر جمیلهٔ دماغیه ایله تبارز ایده‌مه‌ین اکثریت بشریه‌درکه اطرافنده‌کی درنیلیکلردن و ارتفاعلردن بی‌خبر ولانلرله او عارضه‌لرده یووارلانانلردن ویووارلانمش طوغانلردن ترکب ایدر . و زمرهٔ ممتازه او عناصردن متشکلدرکه حیاتی آکلارلر ، کندیلرینی طانیرلر وجوارلرنده‌کی اوچورومله‌رله شواهقی معنیً ئولچمکی بیلیرلر . . . نه وراثت رسمیه، نه وارثت دمویه، نه‌وراثت مالیه ، هیچ بری نجابت ادعاسنه کافی دکل‌در . ماده ناصل که قوت سایه‌سنده حیات آلیور ، انسان‌ده یالکز کوزل فکرلرله اصالت قازانیر . نجابت فردیه کبی نجابت قومیه‌یی توثیق ایدن‌ده صنعت ، علم و مؤسسات خیریه‌در . ممکندرکه بونلرك هپسی برخیال اولسون ، فقط بزه قوتلی حیات شکلنده طاثلی بر رؤیا ویردکلری ایچون اونلری کوزل ویوکسك طانیمالی‌یز. حقیقةً ممتاز بر شخصیت ایچون حیات یر یوزنده بر مدت کچیرمك دکل ، بیوك اولمق‌در . . .

جناب شهاب الدین

رجال مهمهٔ سیاسیه

محمود ندیم پاشا اوصره‌ده دیون عمومیه فائضلرینك نصفه تنزیلی قرارینی ده اتخاذ ایله‌دی که بونکله هم خارجاً آوروپا افکار عمومیه‌سنی اغضاب وهم‌ده داخلاً خلقی حکومت علیهنه احضار ایتمش اولدی . بوقرارك مسائل خارجیه وبالاخره ظهورایدن مسائل داخلیه ده تأثیرات کلیه‌سی کورولدی . آوروپا دولتلری بسبوتون علیهمزه دوندی .

تفصیل مسئله‌یه کلنجه مشار الیهك تحت ریاستنده عدلیه ناظری مدحت سرعسکر رضا خارجیه ناظری صفوت مالیه ناظری یوسف پاشالرله صدارت مستشاری سعید افندیدن مرکب ودائرهٔ صدارتده منعقد خصوصی بر قومیسیونجه دیون عمومیه فائضلرینك نصفه تنزیلنه قرار ویریله‌رك [١] اولبابده

[١] سعید افندی قرارمذکورك صورت اتخاذی حقنده عاجزلرینه شو وجهله اعطای معلومات ایتمشدر :

« صدارت مستشارلغنده بولوندیغم اثناده بر رمضان کونی محمود ندیم پاشا بنی نزدینه چاغیردی . کندی ریاستنده ذوات معلومه‌دن مرکب بر قومیسیون انعقاد ایده‌رك بنم ده بولونه‌جغمی و مذاکره اولونه‌جق ماده غایت محرم اولوب شاید خارجه بر شی ترشح ایدرسه مطلقا هیأتدن بری طرفندن اشاعه ایدلمش اوله‌جغندن مسئولیتی ده هیأته راجع واو نسبتده شدید اوله‌جغنی بیان ایتدی . صدارت ـ اوطه‌سنده اجتماع اولونوب اتخاذ قلنه‌جق قرارك محافظهٔ مکتومیتی ایچون هیأتجه یمین ایدلدکدن صوکرا قونسولیده فائضلرینك نصفه تنزیلنه قرار ویرلدی . مذاکره‌نك ختامنده اوطه‌مه عودت ایتدم. اواقشام احبای سائره ایله برابر بویوك پدرکز طرفندن افطاره مدعو ایدم. دائره‌دن چیقمق اوزره حاضرلانیرکن قدیماً طانیدیغم بانکر خرستاکینك ورودینی خبر ویردیلر. خرستاکی محرم برشی افاده ایده‌جکندن بحثله اوطه‌یه کمسه‌نك کیرمه‌مسنی رجا ایتدکدن صوکرا بعض ذواتدن مرکب بر قومیسیون اولمش، سزده حاضر بولنمشسکز ، قونسولیده فائضلرینك نصفه تنزیلنه قرار ویرلمش ، صحیحمیدر؟ دیدی. بن کلیاً انکار ایله اویله بر قراردن اصلا معلوماتم اولمادیغنی و قومیسیونك بشقه بر خصوص ایچون عقد ایدلدیکنی سویله‌دم، سعید افندی صاقلاما، تفصیلات ویرمکه حاجت یوق، اوت یاخود خیر ده کافیدر. دیه‌رك چوق اصرار ایتدیسه ده بن‌ینه انکارده بولوندم. فقط محافظهٔ مکتومیتنه بوقدر اهمیت ویریلن برایشك ترشحی بکا اسناد اولونور اندیشه‌سیله تلاش ایتدم. اقشام افطاره کیدنجه احبا حالمده‌کی تغیری کوره‌رك سببنی صوردیلرسه‌ده رنك ویرمه‌یوب وجودجه راحتسزلکمه عطف ایله‌دم. برایکی کون صوکرا خرستاکی تکرار اوطه‌مه کله‌رك سعید افندی هم بکاهم کندینه ایتدك. انکارده اودرجه اصرارکله جسارتمی قیرمسه‌یدك بورسه‌یه کیدوب قونسولیده اوینایه‌رق اوتوز بیك لیرا استفاده ایده‌جکدم .

تورکیه جمهوریتی برن سفیر محترمی منیر بك افندی

منیربك تورکیه جمهوریتی خارجیه وکالتك اك مقتدر و فوق‌العاده متواضع وخلوق حقوق شناسیدر. لوزان قونفرانسنده عصمت پاشا حضرتلرینه مهم خدمتلر ایلدیکی کبی بودفعه فرانسزلرله معهود قوپون مسئله‌سی مذاکراتنه مأموردر.

لوقارنو معاهده‌سنی دوغوران «ده‌وه‌س»ك مالی پلانیدر . بو پلان آمریقالی متخصص طرفندن تنظیم و قبول اولنه‌رق کندی اسمی ایله یاد اولنور و بوکون جهانشمول برشهرت آلمشدر. رسمز جنرال ده‌وه‌سی کوسترر .

تنظیم اولونان اعلاننامه‌ده « دولت علیه‌نك بو سنه نشر اولنان بودجه‌سنده مصارفاتك بش ملیوندن زیاده اچیغی اولدیغی آکلاشیلوب بو آچیق دها زیاده تدقیق اولنسه تزاید ایده‌جکی کتم اولنامیه‌جغندن و تداخلده بولنان مستقرضات قوپونلرینی تأدیه ایچون یکیدن استقراض عقدیله دینی دیکر بر دین ایله اوده‌مك اصول جاریه‌سی هم آچیغی تزیید و همده آقسیونلر اصحابنی آرتق امنیت ایده‌میه‌جك بر حاله ایصال ایله‌دیکندن و بونك دلائلی اوله‌رق بورسه‌نك و فونده‌لرك میدانده اولان احوالندن بحثله بش سنهٔ کامله‌نك ختامنه دکین فائضلرك نصفی نقداً و نصف دیکری یوزده بش فائضلی بر سندله ایفا قلنمق و ایلریده بودجه‌نك مساعده سنجه تسهیلات ممکنه کوسترلمك اوزره قوپونلر بدلاتنك نصف نصفه ایفاسنه و بو بابده تأمینات اولمق اوزره بالعموم کمرکلر وطوز وتوتون وارداتنك و مصر ویرکوسنك و نقصان قالور ایسه اغنام حاصلاتنك بانقه‌نك حقوق و امتیازینك محافظه‌سی شرطیله همان تعیین اولنه‌جق سندیقه‌لره تسلیمنه حکومتجه قطعیاً قرار ویرلدیکی » بیان اولونمش و بالاستیذان صادر اولان ارادهٔ سنیه موجبنجه قرار واقع نشر و اعلان قلنمشدر .

اشبو قرار ایکی اوچ کون صوکرا وکلای سائره‌یه‌ده تصدیق ایتدیرلدیکی کبی بو یوزدن بورسه‌جه و سرمایه داران و بانقه‌لرجه حاصل اولان تأثیرات اوزرینه مجلس وکلاجه تادیه اولونه‌جق فائضلرك صورت ایفاسی حقنده یکیدن بر ایضاحنامه قلمه النه‌رق اوده بشقه‌جه اعلان قلنمشدر .

حاصل اولان استفاده‌نك نصفی بکا نصفی سکا عائد اوله‌جقدی . حالبوکه بعضیلری بو قراردن بالاستفاده کلی منفعت تأمین ایتمشلر دیدی . بالاخره احوال تبدل بن‌ده اختیار تقاعد ایتدکدن صکره منفادن عودتنده بر کون محمود ندیم پاشایه بوغاز ایچی واپورینك قماره‌سنده مصادف اولدم. خرستاکینك سوزلرینی حکایه ایده‌رك لطیفه طریقیله التزام کتومیت ایچون او قدر صبقی تنبیهکزله بکا اون بش بیك لیرا غائب ایتدیردیکز دیدم. کوله‌رك بر دها المه فرصت کچرسه بن‌انی سکا جبر ایتدیررم دیه مقابله‌ده بولوندی .

جودت پاشانك وقعه نویس لطفی افندی‌یه یازوب تاریخ انجمنی مجموعه‌سنده محرر اولان مکتوبلرنده مذکور قومیسیونده سرعسکر رضا پاشایه بدل شورای دولت رئیسی کامل پاشانك بولوندیغی و مرأت حقیقتده تجارت ناظری داماد محمود پاشانك دخی قومیسیونه داخل اولدیغی محرر بولونمه‌سی سهو مستنددر. سالف الذکر مکتوبلرده مالیه ناظری یوسف پاشا قرار واقعك ایرتسی کون بورسه‌ده اجرا ایده‌جکی تأثیراتی تأمل ایله قونسولیده اویناتمش اولمق اوزره سوء ظن آلتنده قالمامق ایچون آقشام خانه‌سنه کیتمه‌یوب صدراعظمله برلکده طوغری آنك قوناغنه عزیمت و کیجه ساعت آلتی‌یه قدر اوراده اقامتله محمود ندیم پاشا حرمه کیتدکدن صوکرا خانه‌سنه دونمش، و کندیسنك ایچه‌قونسو - لیده‌سی بولندیغی حالده عامه‌نك ضررندن استفاده ایتمه‌مش اولمق اوزره انلری بیله تبدیل ایتدیرمه‌مش اولدیغی حکایه اولونمقده‌در.

مرأت حقیقتده دخی بوقرار واعلانك داخلاً وخارجاً حصوله کتیردیکی تأثیرات وخیمه اوزرینه برلکده امضا ایدنلرکده تقبیح وتعریضه قیام ایله مصلحتك مسئولیتی محمود ندیم پاشایه عطف وتحمیل ایله‌دکلری بیلدیرلمکده‌در.

فی الواقع مدحت پاشا تبصرهٔ عبرت ومرأت حیرتده محمود ندیم پاشانك بوبابده‌کی حرکتنی تنقید وقرار واقعك تأثیرات مضره - سنی تشریح ایله « مشارالیه دیون عمومیه فائضلرینك نصف نصفه تنزیلنی تصور وسلطان عبدالعزیزه عرض ایدوب اراده‌سنی‌ده استحصال ایدرك طقسان ایکی سنه‌سی رمضاننده بر کون وکلادن بعضیلرینی نزدینه جلب ایله کیفیتی بیان وارادهٔ سنیه‌یی حاوی تذکره‌یی قوینندن چیقاروب ارائه ایتمه‌سی اوزرینه تحویلات حامللری اکثریتله اوروپا خلقی اولمرله ابتدا آنلرك استحصال موافقتی لازم کله‌جکی حضار طرفندن ایراد ایدلمش ایسه‌ده بوماده اولجه دول اجنبیه سفارتلریله قرارلشدیرلدیغی ونصف فائضك توقیفنه انلرکده موافقتلری حاصل اولدیغی افاده ایتدیکنه وایکی کون صوکرا عقد اولنان مجلس وکلاده‌ده بوافاده‌سنی تکرار ایدوب ذاتاً مصلحت ارادهٔ سنیه ایله مقرر بولندیغنه بناءً قرار واقع جمله طرفندن بالتصدیق مضبطه‌سی تمهیر قلندیغی وبو مضبطه‌نك تقدیمی متضمن عرض تذکره‌سنده سفارتلرك دخی موافقتی کیفیتی مسطور بولنمسیله امنیت تامه کلمش اولدیغی حالده ایرتسی کون فرانسه وانکلتره سفارتلرندن کمال تعجب وتلاش ایله بو ایشه دائر وقوعبولان سؤال اوزرینه محمود ندیم پاشایه کیدوب استیضاح ماده ایتدکده، جواباً واقع اولان افاده‌سنه نظراً مشارالیهك اولجه موافقتلری آلنان دیدیکی سفارتلردن مقصدی روسیه اولدیغی آکلاشیلدیغی » بیان ایله‌یور.

حالبوکه محمود جلال الدین پاشا مرأت حقیقتده « محمود ندیم پاشا طرفندن کیفیت اولجه انکلتره وفرانسه سفیرلرینه آچیله‌رق انلر طرفندن‌ده یالکز دولتلرینك تحت کفالتنده بولنان بر استقراضك استثناسی شرطیله مخالفت کوستریلمه‌مش اولدیغی کبی انکلتره سفیری سیرهانری الیوت قرارك اعلانندن بر آی مقدم انکلتره خارجیه نظارتنه کوندردیکی اون ایکی قطعه تحریرات رسمیه ایله کیفیتی تفصیلاً بیلدیرمش ودولت علیه ایچون یا اظهار افلاس ویا تنزیل فائض تدبیرینی اختیاردن بشقه چاره اولمدیغنی یازمش ایسه‌ده انکلتره افکار عمومیه‌سنده حاصل اولان غلیانه قارشی سفیرلرینك شهادت رسمیه‌سنك تأثیری اولمامش اولدیغی » توضیح ایدیلیور.

محمود ندیم پاشا دخی سالف البیان مدافعه‌نامه‌سنده قرار مذکورك اتخاذندن طولایی تبرئهٔ نفس مقصدیله ایشك بدایتندن باشلایه‌رق اولبابده‌کی اسباب مجبوریتی تشریح و مسئله‌یی شو وجهله ایضاح ایله‌یور:

« صدارت ثانیه‌سی امور مالیهٔ دولتك وقت انحطاط واضمحلالنه تصادف ایدرك اسعد پاشا مرحومك صدارت اخیره‌سنده اصلاحات مالیه قومیسیونندن یالکز سنوی اوتوز قرق بیك کیسه قدر معاش تنزیلاتندن بشقه برثمرهٔ فعلیه کورولمدیکی تبین ایتمش وهرسك غائله‌سی مصارف فوق العاده‌سی دخی انضمام ایدرك خزینهٔ دولت درجهٔ افلاسه مواصلت مرتبه‌سنه کلمش اولدیغی السنهٔ عمومیه‌ده متداول وانجمن وکلاده دخی نظارت مالیه‌دن درمیان قلنان انکشافات ایله محقق و مدلل بولندیغی حالده آوروپا مستقرضانی فائضلرندن بعض سنداتك تقسیطلری حلول ایتدکله بحسب المقاوله تقاسیطی تسویه‌یه کافل اولان بانق عثمانی هیئتی باب عالی‌یه جلب اولنه‌رق تقسیطی حلول ایلیان فائضلرك تسویه‌سی ایچون همتلرینه مراجعتله مقاوله‌لرینك ابراز آثار فعلیه‌سی طلب ایدلدکده بو مقاوله‌نك سرمایهٔ امنیتی اولان نقودی خزینهٔ دولت اللرندن آلمش و اموال ولایاتدن مرتباتی وبوکا دائر تأميناتی اضاعه ایلمش اولدیغندن ارتق بانقه دخی ایفای تعهداته قدرتیاب اولمدیغی هیئت مجلوبه درمیان و رهن ویرلمدکجه فائضلره آقچه بولنه‌میه‌جغنی اتیان ایدنجه و مالیه ناظری یوسف پاشا دخی بانقك شو ادعاسنی مصدق بولندیغنه وزمان تأدیه ایسه پك زیاده تقرب ایلدیکنه بنی بین الوکلا ینه بونلرله بالمذاکره برچاره بولنمسی ضروریاتنه بناءً بونك ایچون برانجمن مخصوص وکلا اجتماع برله خزینه‌نك اموالی وبانقه‌نك مقالی وتقسیطك حلولنده پاره ویریله‌مز ایسه بوندن تولد ایلیه‌جك احوال وخامت اشتمالی درمیان برله مذاکراته کیریشلمش، و بانق دیرکتوریده بانقه‌ده قالوب هنوز برمرهونیته ایلشدرلمامش اولان بش ملیونلق اسهام عمومیه‌یی ترهین ایلمك ویوزده اوتوزه قریب فائض ویرلمك اوزره سکز یوز بیك آلتوندن زیاده‌جه حلول ایلیان فائض تقسیطی ویرمك صورتندن بشقه امکان تسویه اولمدیغنی بیان ایتمسیله وبوکا خزینه‌جه بشقه بر تدبیر قابل اولمیه‌جغی دخی نظارت مالیه‌دن اتیان اولنمسیله تقسیطك شوصورتله ایفاسی بالضروره مجلس مشورتده قرین تصویب اولمش، وارتق کله‌جك تقسیطه الده ترهین ایده‌جك برشی قالمدیغندن شمدیدن بر چاره اراتمسی ناظر مالیه حضرتلرینه مجلسجه تفویض قلنمش ایدوکی مضبطهٔ موجوده‌سیله استدلال اولنور. تقاسیط متعاقبة الورودك علاج تسویه‌سی هر آن وزمان ملاحظاتدن منفك اولمیوب سرد اولنان امنیت منسلبه ویریله‌جك فائضی آخر فائضلی دیکر بردین ایله اوده‌مکلكك آثار جسیمه‌سندن حصوله کلن اعتمادسزلق ملا - بسه‌سیله هر هانکی وسائط و تدابیره تشبث ایدلسه برثمره حاصل ایده‌مدیکندن سندات فائضلرینك تخفیفندن ماعدا بوکا چاره قالمیوب انده دخی اوروپالیلرك شماتتلری مانع جرأت ایدوکی اسعد پاشا زماننده تشکیل قلنوب مؤخراً دوام ایلیان اصلاحات مالیه قومیسیونندن بیان ولنمش اولمقله شوحاللرك اوزرینه انکلتره سفیری موسیو الیوت حضرتلریله برملاقات محرمانه‌ده اوروپا فائضلرینك ایفاسنده متبین اولان تعسرات ومشکلات، بانقدن کوستریلان معاملات سوزلری آچیله‌رق مالیه خزینه‌سنجه یا عموماً بر مدت موقته ایله فائض ویریله‌میه‌جکنی اعلان ایتمك ویاکه ینه بر مدت موقته ایله فائضلری نصفه ایندیروب ویره‌بیلمکدن ماعدا تدابیر ممکنه‌نك مفقودیتی ایکی طرفجه اعتراف قلندقدن صوکره تنزیل نصفه دائر اولان شق ثانینك اختیاری ترجیح اولنمش. ومادام ضرورت مجبره مبرهن وبویله بر تشبثات ایسه سندات حامللرینك ضررینی موجب بیله اولسه منفعتلرندن بتون بتون محروم قالماملری سبب مشفقانه‌سندن ایدوکی مسلمدر. بوبابده انکلتره دولتنجه بر وقوعات مؤثره ظهوره کله‌میه‌جکنی سفیر مشارالیه روشیله محرمانه اخطار ایلدکدن باشقه بوقراره سفارتنك موافقت محرمانه‌سی باش ترجمان موسیو ساندیسونه ویردیکی تعلیماتله تأیید ایدلمش وسفیر موی الیه ایله شومذاکرهٔ محرمانه‌نك نتایجنی فرانسه سفیری حضرتلرینه‌ده اجمالی صورتی سویلشیله‌رك انکله دخی بالمذاکره موافقت استحصال قلنمش ایدی. الجاآت مجبره و مسروده واحوال خزینهٔ مالیه بین الخواص وکلا درمیان اولندقده حاصل اولان اتحاد افکار ایله یاپیلان مضبطه اوزرینه لدی الاستیذان سنوح ایدن ارادهٔ پادشاهی مقتضاسنجه مارالبیان تنزیل نصف فائض ماده‌سنك اعلاننه ابتدار اولنه‌جغی اثناده روسیه سفیری اغناتیف

کندوسنه معلومات ویرلمکسزین بویله براعلانی وروسیه خسته‌خانه‌سنك سرمایهٔ اداره‌سی اتخاذ قلنان «بون دوتره‌زور» سنداتنك تنزیلاتندن ظهور ایدن ضرری درپیش برله روسیه سفارتنی طانمیاوب انکلتره و فرانسه سفارتلریله اکتفای مذاکره ایدلمسنی پروتستو ایلدیکی نظارت خارجیه‌جه دخی معلوم ایکن اشبو تعیینك کویا روسیه سفارتنك اخطاریله اختیار ایدلدیکنه دائر نشریاتك خواص وکلادن بولنوب بو قراره دائر مضبطه‌یه واضع الامضا اولانلر ذواتدن صدور و انتشاری نه درجه‌لرده غرضکارلق اثبات و اعلان ایلدیکی ارباب انصافك تسلیم کرده‌سی اوله‌جغی بدیهیاتدندر.

کندیسنك بو بابده خطاسی امور مالیه‌یی کیملر بوحاله کتورمش ایسه وارسون انلر اصلاح ایلسونلر دیمکله اطوار عمومیه‌یه اتباع ایتمیوبده هم اداره‌یی اصلاح و همده سندات حامللرینی بتون بتون ضرردن وقایه املیله بوکاره تشبث و اولوقت رفقاسی بولنانلرك اتحادلرینه اعتماد ایلمسی بلاهیتدر. بواجراآتده حامللرك زیان کلی‌یه اوغرامالرینی التزاماً کندینی میدان ملامته القا ایلدیکی و پادشاه وقتك مدخری اولان اسهام عمومیه سنداتنك فائضلرینی تماماً ویرمك ایچون تهدیدات شدیده‌یه اوغرادیغی آشکاردر.»

مدافعه نامه‌سنك دیکر بر فقره‌سنده ینه بومسئله‌یی موضوع بحث ایتدیکی صره‌ده‌ده « واسفاکه پادشاه بومهالکك اندفاعنه دائر تدابیری هیچه صایوب اسهام عمومیه فائضلرینك نصفه تنزلندن ضایعاتنی تضمین ایچون کندیسنی مضایقهٔ شدیده‌یه القا و معزول و منصوب وکلا دخی تحت مهر وامضالرنده بولنان تشبثات مالیه ودیپلوماتیقیه‌نك علیهنده استانبوللیلرك افکارینه انواع مفتریات ومفاسد القا ایله‌دیلر » دیمکده‌در.

اولبابده‌کی وثائق رسمیه‌نك تدقیقندن مستفاد اولان نتایجه کلنجه تنزیل فائض مسئله‌سی بدایةً سالف الذکر قومیسیونجه ۵ رمضان سنه ۱۲۹۲ تاریخنده تحت قراره النوب اولبابده ۶ رمضان تاریخیله تقدیم قلنان عرض تذکره‌سنده « ایشك متعلق اولدیغی سفارتلرك دخی شویله بر اجراآته برشی دینیله‌میه‌جکنی بیان ایدن اشعارات وافاده‌لری بین الخواص درمیان و تذکر اولندقده حاصل اولان اتحاد افکار ایله مسودهٔ تصوراتك موقع اعلانه وضعی تصویب و اعلان مسوده‌سی حضار جانبندن قبول و تمهیر ایله تقدیم » اولوندیغی محرر بولونمش وارادهٔ سنیه‌ده انك اوزرینه وعین تاریخده صدور ایله‌مسیله او وجهله اعلان ماده ایدلمشدر. کیفیت اوچ کون صوکرا هیأت وکلاجه‌ده تصدیق ایله تأدیه اولونه‌جق نصف فائض ایچون مقتضی قارشیلقلره علاوه وتخصیص، و برقطعه ایضاحنامه دخی تنظیم قلنمشدر. محمود ندیم پاشا قومیسیون هیأتنك امضالرینی حاوی اولان وقراری نزدنده حفظ ایتمش اولدیغی حالده بالآخره منفیاً ساقزده بولوندیغی صره‌ده سلطان عبدالحمید طرفندن باب عالی معرفتیله تبلیغ اولونان بر اراده اوزرینه طوغرودن طوغرویه مابینه تقدیم ایله‌مشدر. حقیقت کیفیتی موضح اولان اشبو وثائق مهمه‌نك صورتلری عیناً زیره درج اولوندی.

محمود ندیم پاشا داخلاً وخارجاً وقوعه کلن سوء تأثیراتك تخفیفنه چاره‌ساز اولمق زعمیله بالآخره فرانسه و انکلتره سندات حامللری طرفندن وکیللر جلب ایده‌رك دیون عمومیهٔ دولتك توحیدی و او طریق ایله فائضلرك تنزیلی و تأدیاتك تأمینی چاره‌سنه توسل ایتمك ایسته‌مش ایسه‌ده موفق اوله‌مامش، وبو تشبثنه معارض اولان شورای دولت رئیسی نامق پاشایی عزل و مالیه ناظری یوسف پاشایی دخی تنزیلاً دفتر خاقانی نظارتنه نقل ایله‌مشدر. فقط او صره‌ده افکار عمومیه‌جه حصوله کلن غلیان وطلبهٔ علوم طرفندن واقع اولان قیام نتیجه‌سنده کندیسنك‌ده صدارتدن انفصالی وقوعبولوب مرأت حقیقتده و ممدوح پاشانك مرأت شؤناتنده تفصیل قلندیغی وجهله عقیب خلعده چشمه‌ده اقامته مأمور ایدیله‌رك واورادن‌ده ساقزه تحویل اقامت ایله‌یه‌رك اوچ سنه‌دن زیاده منفی قالمشدر.

مدحت پاشانك عزل وتبعیدندن صوکرا محمود ندیم پاشا استانبوله عودت ایچون استرحام و مراجعتدن خالی قالمایوب حتی سلطان حمیده تقدیم ایتمش اولدیغی بر عریضه‌ده شو یولده استعطافده بولونمشدر:

« حضرت رسالتپناه وجناب حبیب‌الله افندمز عجزه و بیچاره امت محمدیه‌لرینی همیشه مظهر مرحمت وشفاعت بیوردقلری مثللو بالاستحقاق منور مقام معلای خلافت جناب پیغمبری اولان ذات اقدس همایون ظل اللهیلرینك دخی ارحمیت و اشفقیت حضرت خلافتپناهیلری بی اشتباه اولمغله عتبهٔ علیای سپهر اعتلا وسدهٔ سنیهٔ ملجاپرورای پادشاهانه‌لرنه تضرع واسترحام اولنورکه اوچ سنه‌در اسیر غربت اولان صادق وامکدار بواختیار قوللرینك خانهٔ عبودیت آشیانه‌ء وطنده مادام الحیاة دعوات مفروضهٔ شهنشاهیلرینه مواظبتکار اولمقلغه مرحمةً مساعدهٔ همایون جناب جهانبانیلری سزاوار بیورلمق بابنده »

سلطان عبدالحمید مشارالیهی طوغرودن طوغرویه استانبوله کتیرمك ایسته‌مه‌یه‌رك بدایةً موصل والیلکنه تعیین ایله‌دیکی حالده کندیسی عرض معذرتله بر مدت مدللوده اختیار اقامت ایتمش ایدی. متعاقباً استانبوله جلب و دعوتله سعید پاشانك ایلك دفعه باش وکالته تعیینده داخلیه نظارتنه نصب اولونه‌رق ووفاتنه یقین زمانه قدر او خدمتده قالمش و خاقان مشارالیه نزدنده مقبول و مرغوب اولمشدر. احمد وفیق پاشانك ایکنجی دفعه باش وکالتدن انفصالنده اعتذارینه رغماً عهده‌سنه ینه صدارت توجیه و مهرهمایون‌ده اعطا قلنمش ایکن عقیبنده تخلف ایتمشدر. کندیسی‌ده آرتق صدارت هوسنده بولونمایوب سعید پاشانك اوزمان نظر پادشاهیده حائز اولدیغی موقعی بیلدیکی جهتله عزل اولونسه بیله از زمانده تکرار مقامه کتیریله‌جکنی واوحالده داخلیه نظارتی‌ده الدن قاچیرمش اوله‌جغی بیان ایدرمش.

مشارالیه ظاهراً بو صورتله مرغوب کورونمکله برابر سلطان عبدالحمیدك مؤخراً صدر سابق توفیق پاشایه « محمود ندیم پاانك صداقتی جعلی ایدی. اعتماده شایان بر آدم دکل ایدی» دیمش اولمه‌سی حقیقتده حقنده‌کی فکر ونظری معکوس اولدیغنه دلالت ایدر.

— مابعدی وار —

علی فؤاد

موصل مسئله‌سی

۳ [۱]

باش وکیلمز عصمت پاشانك ۲ نجی مقاله‌مده [۲] منقول قسم نطقنك بر فقره سنده مذکور اولدیغی اوزره، استانبول قونفه‌رانسی‌نك لوزان‌ده امضا اولنان

[۱] اولکی مقاله‌لر (ثروت فنون) ك ۱۲ و ۲۶ تشرین ثانی ۱۳۴۱ تاریخلی و ۵۲ و ۵۴ نومرولی نسخه‌لرنده مندرج در.

[۲] (ثروت فنون) ، ۲۶ تشرین ثانی ۱۳۴۱ نومرو ۵۴

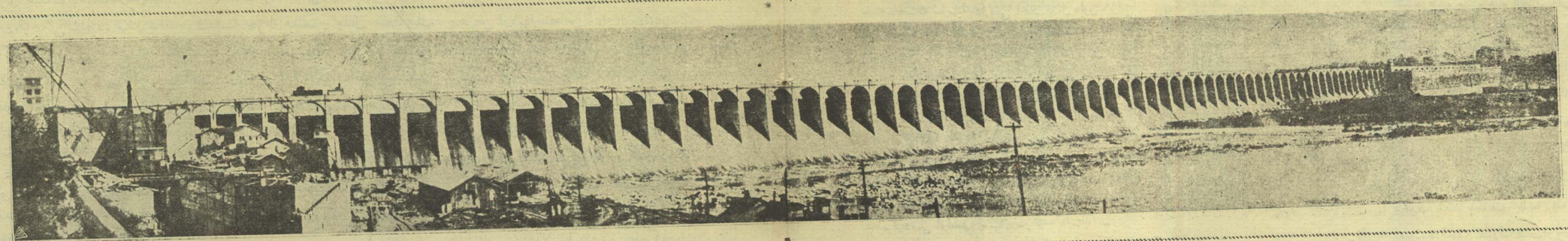

صودن قوت استحصالی : بیاض کمور اسمی ویریلن شلاله قوتی آوروپاده و آمریقاده کیتدکجه زیاده قوللانیلور. شمدی چوق یرلرده شمندوفرلر بیله صو قوتی سایه‌سنده استحصال اولنان الکتریق جریانی ایله تراموایلر کبی یورومکه باشلادی. اسویچره‌ایله ایتالیا آره‌سنده‌کی سمپلون تونلی چوق زماندر الکتریق قوتی ایله کچیلیر ایدی. اسویچره‌لیلر کندیلرنده بولنمیان کموری اجنبیدن آلمه‌مق ایچون دمیریولنی صوایله ایشلتمکه باشلادیلر. بوکون سمپلون تونلندن لوزانه قدر ترنلر الکتریقله ایشلیور، بو سنه باشنده لوزان وجنورا آره‌سنده دخی الکتریق ترنلری آچیلیور. واغونلر اسکیلردر، یالکز لوقوموتیف دکیشیور. بالاده‌کی رسم آمریقاده «تانه‌ن» کولنه یاپیلن رسدی کوستریور وبوسایه‌ده پك چوق خطلره الکتریق جریانی ویریور . رسمه‌زده‌کی سدك هیبتنی دوشونکز .

ژاپونیاده غزته‌جیلك و مطبعه‌جیلق

ژاپونیانك عقللره حیرت ویرن ترقیاتندن بر نمونه کوستریورز .

(اوزاقامنیش) اسمنده‌کی غزته یومیه (۱,۲۰۹۰۰۰) عدد طبع ایدر ؛ بوغزته ایچین آیده ۴½ میلیون کیلو کاغد صرف اولنور. بو مقدار کاغد درت بیك بشیوز طونیلاتو ایدر که بونی نقل ایچون درتیوز اللی واغون یاخود ۶۰ ترن لازمکلیر .

ژاپونیانك اك مهم تجاری وصناعی مرکزی اولان اوزاقا شهرنده انتشار ایدن و یومیه [۱,۲۰۹,۰۰۰] نسخه طبع ایدن اوزاقامنیش غزته‌سنك مطبعه و اداره‌خانه‌سی

بزم استانبولك تورکجه وفرانسزجه وسائر دیللرده‌کی بتون غزته‌لری طوپلانسه هپسنك آیلق کاغد صرفیاتی تك ژاپون غزته‌سنك آیلق صرفیاتنك اونده برینی کوچ طوتار مطبعه و اداره خانه عظیم بر بنادر ؛ عادتا بر محله تشکیل ایدر . مطبعه‌نك شرکتی ۱۹۱۱ ده تأسس ایتمشدر . سرمایه‌سی بش میلیون « یه‌ن » در . غزته‌نك ماکنه دائره‌سنده ۲۵ روتاتیو ماکنه ایشله‌ر ؛ بوندن بشقه ۳۵ ماکنه‌لی برده کتاب مطبعه‌سی واردر . بو غزته‌دن ماعدا توکیوده « بشی نیشی » اسمنده بر غزته دها انتشار ایدر که یومیه طبع عددی (۸۰۰۰۰۰) در .

« اوزاقامه‌نیشی » اداره‌سی بر انکلیزجه نسخه نشر ایدر ؛ پازار کولرینه مخصوص هفته‌لق نسخه‌سی (۲۵۰۰۰۰) عدد طبع ایلر . آیده ایکی دفعه اقتصادی نسخه چیقارر آیده بر دفعه صنایع نفیسه‌یه متعلق مصور بر نسخه باصارکه نفائس اثاردن معدود در. ییلده بر دفعه مکمل بر سالنامه نشر ایلر، ژاپونیانك اك مکمل سنه‌لك مجموعه‌سیدر . اداره خانه‌نك کتاب قسمی هر سنه بیکلرجه جلد فنی ، علمی ، اقتصادی ، ادبی کتابلر چیقارر .

« اوزاقامنیش » اسمنده‌کی ژاپون غزته‌سنك مطبعه واداره خانه‌سی رئیسی هیقواشی موتایاما

۷۱ نجی صحیفه‌ده موصل مقاله‌سنك دوامی

«معاهده‌نك درپیش ایتمدیکی مساعی قارشیسنده بولندیغندن طولایی عادتا مذاکره‌یه ابتدار ایتمه‌دن انقطاع » ه اوغرامسی ، دها طوغریسی، اوغراتلمسی، اوزرینه بریتانیا حکومتی ۱۹۲۴ آغستوسك ۲۹ نجی کونی جنوره‌ده آچیلان جمعیت اقوام مجلسی کاتب عمومیسنه مراجعتله ، مجلسك تاریخ مزبورده باشلایان دورهٔ اجتماعیه‌سنه عائد فهرس مذاکراته « ۲۴ تموز ۱۹۲۳ تاریخیله لوزان‌ده ممضی عهدنامه‌نك ۳ نجی ماده‌سنك ۲ نجی بندنده موضوع بحث اولان عراق حدودی مسأله‌سی » نك قید ایدلمسنی طلب ایتمش‌در .

بریتانیا حکومتی جمعیت اقوام مجلسی کاتب عمومیسنه کوندردیکی مکتوبده تورکیه ایله عراق آره‌سنده‌کی حدودك تورکیه ایله بیوك بریتانیا آره‌سنده طقوز آی ظرفنده صورت مصلحانه‌ده تعیین قیلنه‌جغنی و درپیش اولنان مدت ایچنده ایکی حکومت بیننده ایتلاف حصوله کلمه‌مك تقدیرنده اختلافك جمعیت اقوام مجلسی‌نه عرض اولنه‌جغنی لوزان معاهده‌نامه‌سنك ۳ نجی ماده‌سنك ۲ نجی بندی درپیش ایلدیکنی خاطرلاتدقدن صوکره ، مذاکراتك ۵ تشرین اول ۱۹۲۳ ده باشلایوب، «استانبول قونفه‌رانسی (۱۹ مایس — ۹ حزیران ۱۹۲۴) نده صرف اولنان جهد وهمته (؟...) رغماً ۵ تموزده ، مهلك حد انقضاسنده ، نظر اعتباره لائق برنتیجه‌یه منجر اولمقسزین ختامه ایردیکنی علاوه ایتمش دیکر جهتدن ، بریتانیا حکومتی ایله تورك حکومتی لوزان معاهده‌سنی تصدیق ایتدکلرندن وتصدیق نامه‌لرك تودیعی ایام قریبه‌دن برندن واقع اوله‌جغندن ، معاهده‌نك اونی تصدیق ایدن طرفین عاقدین آره‌سنده فی‌الحال موقع مرعیته کیره‌جکنی نظر دقته عرض ایلمش‌در .

بریتانیا حکومتی‌نك جمعیت اقوام مجلس‌نه شو مراجعتنی کاتب عمومی حکومتمزه اخبار ایتمسی اوزرینه ، باش وکیل

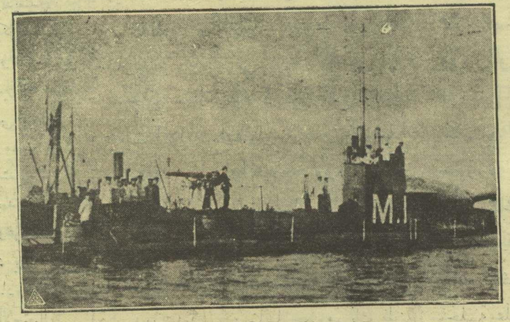

مغروق انکلیز تحت‌البحری م . ۱

دکزك آلتنده کزرکن ، ظن اولندیغنه کوره بروایورك دیبنه سوروتوب غرق اولان بو تحت‌البحرك ضیاعندن صوکره انکلیزلر تحت‌البحر استعمالی بین‌الملل ترك ایتمك آرزوسنه قالقدیلر اما کوچوك ملتلر اك مکمل مدافعه آلتی اولان تحت‌البحری ترك ایتمك زور اولدیغی ایچون انکلیز آرزوسنه قولاق آصان اولمه‌دی .

پیلوموت قربنده باتان (م . ا) انکلیز تحت‌البحرینك تخلیصی ایچون انکلیزلره معاونت ایدن اك صوك سیستم وسائطله مجهز برآلمان دالغیجی صویه ایندیریلرکن...

وخارجیه ناظری عصمت پاشانك امضاسیله کندیسنه صورت مترجمه‌سی آشاغیده مندرج، تلغراف نامه کوندرلمشدر.

(٢٧ آغستوس).

« تورکیه ایله عراق آره‌سنده‌کی حدود مسأله‌سنك جمعیت اقوام مجلسی‌نك کله‌جك دورهٔ اجتماعیه‌سنه مخصوص فهرست مذاکراته قیدینه دائر اوله‌رق ٩ آغستوس ١٩٢٤ تاریخیله بکا ارسال بیوردیغکز مکتوبی و اوکا ملحق وثائقی اخذ ایله شرف یاب اولدم. تورکیه جمهوریتی حکومتی لوزان معاهده‌سنك موقع مرعیته وضعندن شیمدی‌یه قدر رسماً و تحریراً خبردار قیلنمامش اولدیغی کبی، ١٤٣ نجی ماده‌ده مذکور ضبط نامه دخی کندیسنه تبلیغ اولنمامش در. اشبو موقع مرعیته وضع کیفیتی تورکیه ایله بیوك بریتانیا آره‌سنده‌کی اختلافك معاهدهٔ مزبوره‌یه ابتناءً جمعیت اقوام مجلسی‌نه عرض ایدیله‌بیلمسی ایچون برشریطهٔ ذاتیه اولدیغندن شوکیفیتك رسماً تحقیقنه دکین مسأله‌نك من کل وجه مناقشه‌سی حقنده قیود احتیاطیه سرد و اتیانه مسارعت ایلرم. حکومتمك ظن و تقدیرنجه، اختلافك صورت مصلحانه‌ده رفع وتسویه‌سی ایچون صلح معاهده‌نامه‌سنده درپیش اولنان مدت، مکالماتی متنازع فیه مسأله‌ٔ اصلیه‌یه نقل وحمل ایتدیرمك قصدیله حکومتمك بسط و ابراز ایلدیکی جهد وهمت دوچار خیبت اولمقدن ناشی، او مقصد اوغورنده مستعمل ومستفاد اوله‌مامشدر. مع ذلك، بریتانیا حکومتی طرفندن معاهده‌نامه‌نك ٣ نجی ماده‌سنك ٢ نجی بندنده درپیش قیلنمش اولان حق بالاستعمال واقع اولان مراجعت حکومت مشارالیهانك طوغریدن طوغری‌یه مذاکره طریقندن استفاده ایتمك آرزو ایتمدیکنه دلالت ایلمکده‌در. تورکیه، موصل ولایتی اوزرنده‌کی حقوقنك مجرد جمعیت اقوامجه تعیین و تقریر ایدیله‌جك عادلانه برواسطهٔ تحقیق و تبیین سایه‌سنده موقع بداهته ایصال قلنه‌بیله‌جکی اعتقادیله، اختلافك، عندالحاجه، یوقاریده ذکر اولنان مجلسه عرض اولنه‌بیلمسی لوزان معاهده‌نامه‌سیله قبول ایتمکده تردد ایلمامش ایدی. شوحالده، وبالاده سرد واتیان اولنان قیود احتیاطیه تحتنده، تورك حکومتی تورکیه ایله عراق آره‌سنده‌کی حدود مسأله‌سنك مجلسك بردورهٔ اجتماعیهٔ قریبه‌سی فهرس مذاکراتنه قید اولونمسنه اساس اعتباریله موافقت ایدر. مع مافیه ١٤٣ ماده‌ده درپیش ایدلمش اولدیغی وجه ایله، اوچ دولت طرفندن تصدیقنامه‌لرك تودیع قلندیغنی مبین ضبطنامه‌نك صورت مصدقه‌سنك رسماً تودیع اولنمسنی بکلمك ضرورتنه نظراً، تورك ممثلنك، موضوع بحث اولان صورتك یوم اخذینی تعقیب ایلیه‌جك یکرمی کون مهلدن صوکره، مجلسك مذاکراتنه هروقت اشتراك ایده‌بیله‌جکنی سزه بیلدیرمکله کسب شرف ایلرم. » [٣]

جمعیت اقوام مجلسی وجه مبسوط اوزره کندیسنه حواله قیلنمش بولنان مسأله‌نك تدقیقنه متعدد جلسات علنیه‌سنی تخصیص ایتمشدر. مجلس اولا دعواده طرفینی تشکیل ایدن تورکیه ایله بیوك بریتانیا مرخصلرینی حکومتلرینك نقطهٔ نظرلرینی تشریحه دعوت ایتمش؛ بعده، موقع بحث وتذکره قویاجغی مسأله‌نك و بونده کندیسنك وظیفه‌سنك تعیینه چالیشمش و برده حرکتنك کیفیاتی ومسائل اصولیه‌یی ترتیب و تنظیم ایلمشدر. اشبو معاملات مختلفه مسأله‌ده علاقه‌دار بولنان طرفین ممثلرینك یاردیملریله اجرا قیلنمشدر.

تورکیه وبیوك بریتانیا ممثلری حکومتلرینك نقطهٔ نظرلرینی ایلولك ٢٠ سنده عقد اولنان جلسهٔ علنیه‌ده بسط و اتیان ایلمشلردر.

کچنکی مقاله‌لرمده ذکر ایتمش اولدیغم « جمعیت اقوامك ایشلرینه دائر خلاصهٔ شهریه » ده بیان اولندیغنه کوره، لورد (پارمور) بیوك بریتانیا ایله تورکیه‌نك مجلس قارشیسنده تمامیله مساوی برموقعده بولندقلری کیفیتنه نظر دقتی استجلاب ایتمشدر. بعده، بریتانیا حکومتی‌نك ظن و تقدیرنجه، موصل ولایتنك ملك [Royaume] عراقك اجزاسندن اولمسی اقتضا ایتدیکنی و مجلسه عرض و حواله قیلنان مسأله ملك عراقك حدود شمالیه‌سنك — عرقی، اقتصادی ویا عسکری ملاحظات ایله معلل بعض تعدیلات، که، بریتانیا حکومتنه کوره، خط حدودی شماله طوغری کذرکاهندن چیقاره‌جقدر، — موصل ولایتی‌نك حدود اداریه‌سنی علی التقریب تعقیب ایدوب ایتمیه‌جکنك تعییننده‌ن عبارت بولندیغنی افاده ایتمش وبوندن باشقه، بریتانیا حکومتنجه مسئله‌نك حل وتسویه‌سی امرنده مجلسك حکم صلاحیتلرینی حائز بولندیغی تصدیق ایدلمکده اولدیغنی بیان ایلمشدر.

لورد (پالمور) اهالی ایله استشاره‌یه عارض اولان مشکلاتدن اوزون اوزادی‌یه بحث ایتمش و، وثائقی تدقیق و لزوم کوره‌جکی معلوماتی جمع ایتدکدن صوکره، اختلافی تسویه وظیفه‌سیله موظف اولمق اوزره بی غرض ارباب اختصاص [Experts désintéressés] دن مرکب بر قومیسیون تشکیل قیلنمسی مجلسه تکلیف ایتمشدر.

مجلس حضورنده ممثلمز اولان سابق باش وکیل و لاحق پاریس بیوك ایلچیسی فتحی بك، کذلك مجموعهٔ مذکوره‌ده بیان اولندیغنه کوره، تورك حکومتنكده ظن وتقدیرنجه، مجلس محضرنده موضوع بولنان مسأله موصل ولایتنه مالك صفتی تورکیه‌ده‌می؟ یوقسه عراقده‌می اثبات ایله تصدیق قلنه‌جغنك تعیینی قضیه‌سندن عبارت اولوب، خط حدودك شق اولده بو ولایتك جنوب، شق ثانیده شمال سینورینی تعقیب ایتمسی لازم کله‌جکنی افاده ایلمشدر. فتحی بك موصل ولایتی تورکیه‌نك اجزای متممه‌سندن اولدیغی تورك حکومتی نامنه علی التأکید بیان ایله، تأییداً للمقال جغرافی، اقتصادی، عرقی و عسکری ملاحظات ایراد و تورك حکومتنك نزاعی اهالینك رأیلرینه مراجعت طریقیله قطع ایتمك تکلیفنده بولندیغی علاوهٔ کلام ایتمشدر. — مجلسك ٢٥ ایلولده منعقد جلسهٔ علنیه‌سنده دخی فتحی بك جمعیت اقوام میثاقی‌نك ١٥ نجی ماده‌سیله کندیسنه مفوض بالجمله وظیفه وصلاحیتلری مجلسك، مسأله‌ٔ موضوعه‌یی حل ایتمکلکجه، حائز بولندیغی حکومتمزك تصدیق ایتدیکنی بیان ایلمشدر.

بیانات مذکوره مسأله‌نك و مسأله‌ده مجلسك وظیفه‌سی نه‌دن عبارت اوله‌جغنك تعیینی خصوصنده اپجه بیوك بر اختلاف نظر کوستردیکندن، مجلس حرکتنك کیفیاتی تثبیت ایتمه‌دن اول مضبطه محرری اولان موسیو (برانتینغ) ی علاقه‌دار طرفلرك معاونتیله شوایکی مسأله‌نك توضیح وتنویرینه مأمور قیلمشدر: اول امرده، تورکیه و بیوك بریتانیا مرخصلری لوزان معاهده نامه‌سنك ٣ نجی ماده‌سنده درپیش قیلنمش اولان مجلسه مراجعت کیفیتی نصل تلقی ایتمکده‌درلر؟ بعده، مجلسك وظیفه‌سی ایکی متعارض مدعادن برینك علی الاطلاق بلا قید و شرط اختیارینه‌می مقصوردر، یوقسه کندیسنه عادلانه کورینه‌جك دیکر هر هانکی برصورت حلیه آراشدیره‌بیلیرمی؟ بونك اوزرینه موسیو (برانتینغ) ك طرفین معارضین ممثلریله واقع اولان مکالماتی ایکی علاقه‌دار آره‌سنده‌کی اختلاف نظرك بدایت امرده کورندیکی درجه‌لرده اولمدیغنك مجلس نظرنده تحققنه امکان ویرمشدر. فی الحقیقه لورد (پالمور) تورکیه ایله عراق آره‌سنده‌کی حدوده متعلقاً مجلسك ویره‌جکی قرارلری حکومتنك بروجه پیشین قبول ایتمکده اولدیغنی تکراراً بیان ایتمشدر. لورد (پالمور) مجلسه عرض اولنان مسأله‌نك نه قدر ممکنسه او قدر ایی بر خط حدود بولمق اولدیغنی؛ بو سینورك، بریتانیا حکومتنك رأینجه نصل تخطیط اولنمسی اقتضا ایتدیکینی حکومت مذکوره اوله‌جه بیلدیردیکنی و مجلسك برقرار عرضیسی [Décision éventuelle] حکمنه انقیاد ایتمك امرنده حکومتنجه واقع اولان تعهد مجلسك تورکیه ایله عراق بینده‌کی سینوری، تتبعات وتدقیقات مقتضیه ایفا ایتدکدن صوکره، تصویب و اختیار ایده‌جکی هر هانکی بر خطه کوره تخطیط ایتمك حقی کاملاً تصدیق ایلدیکنی کوستردیکنی سویلمشدر.

[٣] ترجمه رسمی دکلدر. جمعیت اقوام نشریاتندن برنده صورتنی کوردیکی بونوطه‌یی راقم الحروف ترجمه ایتمشدر. بونکله برابر وثوقنه اعتماد اولونماز دکلدر.

فتحی بك‌ده مساله‌نك لورد (پالمور) طرفندن کوستردیکی وجه اوزره اورته‌یه قونلمسنی قبول ایتدیکنی وحکومتمزك مجلسجه اتخاذ ایدیله‌جك قراری اولدن قبول ایتدیکنه دائر بیاناتده بولنمغه حاضر اولدیغنی افاده ایتمش و مجلسك ویره‌جکی قرارده اول امرده اهالینك آرزولرندن ملهم اوله‌جغنه قانع بولندیغنی علاوةً سویلمشدر.

مجلس شوبیاناتی سند اتخاذ ایتمش و ٣٠ ایلولده‌کی جلسه‌سنده، موسیو (برانتینغ) طرفندن وقوع بولان تکلیفی بالقبول، وظیفه‌سنی ایفا ایلمك ایچون کندیسنجه ضروری اولان احوال فعلیه و حقیقیه‌یه دائر معلوماتی و تقدیره مدار و معیار اوله‌جق « عناصر » ی جمع ایتمك اوزره اوچ ذاتدن مرکب برقومیسیون تشکیلنه قرار ویرمشدر. لجنهٔ مذکوره‌نك مجلسه قرارینی اتخاذ خصوصده امکان ویرمکله صالح بالجمله معلوماتی و کافهٔ تلقینات و تکلیفاتی عرض واعطا ایتمش؛ موجود وثائق ومسئله‌نك کرك جهت اصولیه‌سنه، کرك اساسنه دائر علاقه‌دار طرفلر جانبندن سرداولنان افکار و مطالعاتی نظر اعتباره آلمسی؛ محلنده تفحصات اجرا و بوتقدیرده رفاقتنده علاقه‌دار ایکی حکومتدن هربرینك تعیین ایده‌جکی معاونلری بولندیرمسی مقررات متخذه‌دن ایدی.

مجلسك ریاستنده بولنمقده اولان ذات ایله مضبطه محرری موسیو (برانتینغ) بو قومیسیون اعضاسنی بالائتلاف تعیین ایتمکه مأمور قلندیلر.

بو خلالده حدود حادثه‌لری وقوعه کله‌رك هرایکی طرفده مجلسه شکایتلر ابلاغ ایتدکلرندن، مجلس، لوزان معاهده‌نامه‌سنك اوچنجی ماده‌سنده مندرج اولان تعهد متقابل [٤] موجبنجه، « ستاتوقو » خطی تعبیر اولنان خط حدود حالیه‌نك جانبینده سکونك ارجاعی ومحافظه وابقاسی ایچون بتون نفوذ و قدرتلرینی استعمال ایتملرینی هرایکی حکومتدن رجا ایلمشدر. حکومتین ممثلری‌ده، حدود حقنده اتخاذ اولنه‌جق قراره انتظاراً، حالت قطعیه‌سی بوقراره معلق اولان اراضی‌نك حال حاضرنده برکونا تبدل ایقاع ایده‌جك ماهیتده هیچ برعسکری ویاسائر حرکت اجرا اولنمیه‌جغنی مجلس حضورنده بیان ایتمشلردر.

کله‌جك مقاله‌یی مجلسك ١٩ و٢٧ تشرین اول ١٩٢٤ فوق العاده اوله‌رق عقد ایتدیکی جلسه‌لرده یوقاریده ذکر ایتدیکم ٣٠ ایلول ١٩٢٤ تاریخلی قرارك تفسیرینه دائراً جریان ایله‌ین مذاکره‌لره تخصیص ایده‌جکم.

انکلتره‌ده بولنان و تورکچه‌مزی بك اعلا بیلدیکی جهتله کندیسنه کوندردیکم « ثروت فنون » لری اوقویان انکلیز دوستلرمدن بر ذاتدن دون صباح بر مکتوب آلدم. موصل مسأله‌سی حقنده « ثروت فنون » صحیفه‌لرینه ایداع ایتدیکم مقاله‌ده اوقودیغی بعض خاطراتمك قارشیسنده متألمانه دوشوندیکنی؛ من الجمله:

« ... متارکه دورهٔ مظلمه وفاجعه‌سنده هر درلو معاملات حق شکنانه آره‌سنده برده لزوملی لزومسز، اکثریا لزوم عسکریدن تماماً خالی وشخصی سببلر تحتنده، مساکن خصوصیه‌نك اشغالی کرچکدن رذالت آمیز بر شکله، انکلیز قومی کبی دنیاده نظیری کورلمه‌مش مهیب بر سلطنت جهانکیرانه قوروب بونی نیجه زماندن برو ادامه‌یه موفق اولمقله بین الاقوام تمیز ایتمش بر قومه صحیحاً حجاب کتیره‌جك اطواره التباس ... » [٥]

« ... انکلیز قومنه نه قدر حجاب کتیرمك ممکنسه او قدر حجاب کتیریجی بر طریق تمثیل طوتمش اولانلر ... » [٦]

جمله‌لری نظر دقت وحجابنی توقیف ایتدیکنی سویلدکدن صوکره، بکا بر « وقعهٔ عدل وحقانیت [A fact of justice and equity] » دن بحث ایدیور: استانبولی، ضابطه‌سی باشنه کچه‌رك، دکل افرادینی، فقط انواعنی بیله تعداد مشکل اولان افعال خبیثه‌سی ایله قاصوب قاوورمش اولان، میرالای ایکن صانکه شو افعالنك مکافاتی اولمق اوزره رتبه‌سی جنراللغه یوکسلتیلن (ماقس ووه‌ل) حقنده عوام قماره‌سنده‌کی استیضاحی؛ بعده، شو حریفك اون‌سنه حبسه محکومیتنی خاطرلاتیور.

حد ذاتنده « غیر مشروع »، « غیر جائز »، « غیر لائق »، « محظور »، الخ. اولان فعللر، حرکتلر بشریت متمدنه‌نك وضع وقبول ایتمش بولندیغی قواعد واصول دائره‌سنده محاربه ایتمش اولان ایکی بیوك ملتدن مغلوبك مملکتنه مصلحانه کیروب ده یاییلوب یرلشدکدن صوکره اعلان اشغال ایدن — غالبه کوره هر فعل، هر حرکت « مشروع »، « جائز »، « لائق »، « مباح »، الخ می اولمق کرکدر؟ (ماقس ووه‌ل) ارتکابدن طولایی محکوم اولدی؛ فقط،

[٤] « خط حدود حقنده اتخاذ اولنه‌جق قراره انتظاراً تورك وبریتانیا حکومتلری مقررات قطعیه‌سی بو قراره معلق اولان اراضی‌نك حال حاضرنده هر هانکی برتبدل ایقاعنه باعث اوله‌جق ماهیتده هیچ برحرکت عسکریه ویا سائره‌ده بولنمامغی متقابلاً تعهد ایدرلر. » [ترجمهٔ رسمیه.]

[٥] (ثروت فنون)، ١٢ تشرین ثانی ١٣٤١، نومرو ٢؛

[٦] (ثروت فنون)، ١٦ تشرین ثانی ١٣٤١، نومرو ٥٤

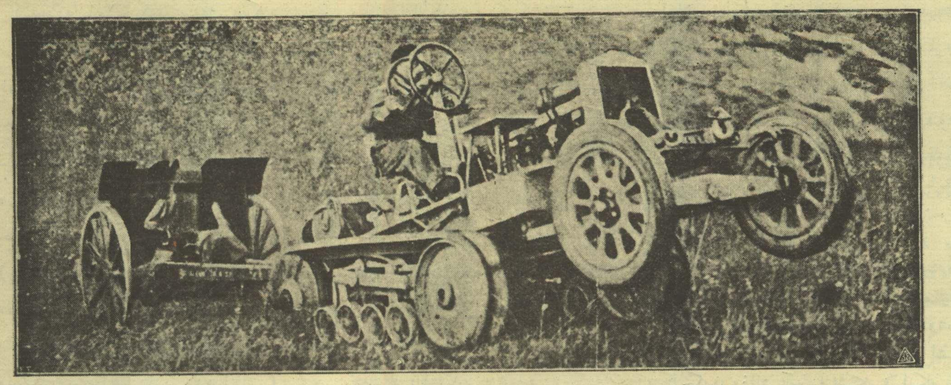

ايتاليانلرك بكى بر ايجادى :

جيپلاق و ديك داغلره داغ طوپلرينى چيقاران اوتو چينغولو اسمى ويريان اوتوموبيل . بو اوتو، طوپى سرعتله اك ديك داغلره چيقاريور .

متاركه‌يى متعاقباً استانبوله انكليز قومنك ايلك ممثل سياسيسى صفتيله كلن بر ذات ، دها كلديكنك ايلك كونى ، « سيوپه‌رب » سفينهٔ قرالیه‌سنده حكومت محليه ممثلنه حكومتى نامنه حكومت محليه ابلاغ اولنمق اوزره خلاف حقيقت سوزلر [٧] سويله‌ين بر آميرال ، انكليز قومنك موقع وحيثيتنى اخلال ايتمكلكده او معهود ماقس ووه‌لدن آشاغيمى قالمش مى دركه ، عوام قماره‌سنده اونى حكومتدن بر سؤاله موضوع قيلان اولمامشدر؟... استانبولك اشغال اولنميه‌جغنه دائر — كنديسندن نه سؤال ، نه طلب واقع اولمدينى حالده — لوندره نامنه تأمينات قطعيه ويرن انكلتره دولك معظمه‌سى ممثلنك حقيقتدن بى‌لزوم ، نابمحل؛ عبث انحرافاتى بونكله قالمامشديدى: « يونانيلرى برابرمده كتيرمك ايستميورم ؛ فقط ، نه چاره ! متفقلرمزدن بولنيورلر . كيلرنى آرقه‌مزه طاقدق ؛ اما ، كوريبورسكنز : استانبول ليمانه صوقدق . حكومتم يونان كيبسنك استانبول اوكنده بارز بر حالده En evidence [٨] بولندير لمامسنى بكا امر ايتدى. » اوت؛

[٧] (ثروت فنون) ، ١٢ تشرين ثانى ١٣٤١، نومرو ٥٢

[٨] كنديسيله انكليزجه قونوشديغم آميرال بو تصويرى « بازديغم كبى ، فرانسزجه سويلدى .

اوتو چينغولونك طوپى ديك داغ ياماجنه چيقارمسى

خارجيه ناظرى نامنه كنديسنى (سيوپه‌رب) زرهليسنده سلاملامغه مأمور اولان امور سياسيه مدير عموميسنه — راقم الحروفه — بونى ده سويلدى . . . — چوق زمان صوكره دكل، دقت ايتدم : تام ايكى كون صوكره — كلديكى كون حيدرپاشا آچيقلرنده دميرله‌مش اولان — يونان زرهليسى بشكطاش ساحللرينه طوغرى (سيوپه‌رب) دن بيله ايلرى كيدوب طوله باغچه ريختيمنه اطالهٔ بوز ايتدى ، سورتوندى . . .

انكلتره ده‌كى او انكليز دوستمه ياز ه‌جغم: اويله بر تك عادى مثال كوسترووب ده بى سويلتمه‌سين . متاركه دوره‌سنك كوكلرمزده ايقاع ايلديكى حريقهٔ شديده دها سونمه‌دى، اوكا — هله موصل بحثنده — پترول صاچاسين .

قبزيل طوپراق ، ١٢ كانون اول ١٩٢٥

احمد رشيد

جهان تجارت فيلوسنه بر نظر

[٥٦ نجى نسخه‌دن مابعد]

١٩١٤ سنه‌سنده كى طوناژ (٤٢٥١٤٠٠٠) ايكن ١٩٢٥ سنه‌سنده (٥٨٧٨٥٠٠٠) طون اولمامسى مملكتلرك تجارت فيلولرينى نه قادار محترصانه بر صورتده چوغالتمايه چاليشدقلرينى پك جانلى برشكلده ايضاح ايتمكده‌در. بالخاصه مبادلات تجاريه‌نك حربدن اولكى سويه‌يه كلمكدن اوزاق بولوندينى بر زمانده جهان تجارت فيلوسنك (١٦) ميليون طون كبى عظيم برتزايد كوسترمه‌سى صنايع بحريه‌ده‌كى فعاليتك ضياعنى آكلاتمايه كافيدر . بوسببله دركه اقتصادى استيلا حرصى ايله تزيينه چاليشيلان تجارت فيولرى قوتلى بحرانلره معروض قالمشدر .

صوك سنه‌لر ظرفنده بالخاصه متحدهٔ آمريقانك سريع برانكشافله تجارت فيلوسنى عظيم بريكونه ايريشديرديكى كورونمكده‌در. حرب عموميدن اول (٢) ميليوندن آز بر طوناژه مالك ايكن ١٩٢٥ سنه‌سنده (١١,٥) مليون طونلق بر تجارت فيلوسنه صاحب اولمشدر . متعاقباً ژاپونيا ايتاليا ، فرانسه ، هوللاندا تجارت فيلولرينك انكشافى كورولمكده‌در . حالبوكه اك بيوك تجارت فيلوسنه مالك اولان انكلتره‌ده جانسز بر فعاليت مشاهده اولنمقده‌در .

حرب عموميدن اول انكلتره جهان تجارت فيلوسنك ٪ ٤٤,٥ مالك ايكن يوقارده اشارت ايتديكمز ملتلرك عظيم انكشافلرينه بناءً ١٩٢٥ سنه‌سنده ٪ ٣٣ مالك بولنمقده‌در .

استاتستيقلردن آكلاشيلاجنى وجهله ديكر جهتدن يلكنليلرك طوناژى منتظماً تناقص ايتمكده‌در. سويش قانالنك كشادندن اول جهان تجارت فيلوسنك ٪ ٩٦ سنى تشكيل ايدن يلكنليلر شيمديكى حالده ٪ ٢,٥ اشغال ايتمكده‌در. متحدهٔ آمريقا ياريسى ديمك اولان (١١٠٥٠٠٠) طونله ، فرانسه (١٩٢) بيك طونله ، انكلتره (١٣٦) بيك طونله ، قنادا (١٠٦) بيك طونله ، ايتاليا (٩٨) بيك طونله مالكدر . وسائط تحريكيه‌سى اولمايانلرله دوبه‌لرى بر طرف ايدرسه‌ك يلكنليلرك طوناژى (١٦١١٠٠٠) طون اولوركه بونك (٦٥٩) بيك طونى متحدهٔ آمريقايه عائددر .

•

شيمدى‌يه قادار جهان تجارت فيلوسنك حربدن اولكى و صوكرا كى طوناژ مقدارينى و باشليجه مملكتلرك وضعيتلرينى تدقيق ايتدك.

حالبوكه بتون بو ايضاحات بزه سفائنك قيمتلرى، جسامتلرى و وسائط تحريكيه‌لرى حقنده بر فكر ويره‌مز. بونك ايچون سفائنك ياشلرى ، جسامتلرى كبى مهم خصوصاتى ده تدقيق ايده‌لم : ياش مسئله‌سى اك مهم اولانيدر . يكيدن فيلوسنى تشكيله چاليشان آلمانيا ٪ ٥٠,٦ نسبتنده بش ياشندن كوچوك سفائنى حاويدر . متعاقباً هوللاندا ٪ ٣٣,٥ ، فرانسه ٪ ٢٧، دانيمارقه ٪ ٢٦,٧ ، انكلتره ٪ ٢٥,٥ و نوروه‌چيا ٪ ٢٤ نسبتلريله كلمكده‌در .

جسامت مسئله‌سنده شايان دقت اولان جهت بر قاچ سنه‌دنبرى (٤) بيك طونى متجاوز بخارلى و موطورلى سفائن عدد بنك اهميتلى بر صورتده تزايد ايتديكيدر . ١٩١٤ سنه‌سنده (٣٦١٨) عدد ايكن بوكون (٦٠٦٩) عدد دركه بونك (٣٥٦) ى (١٠) بيك طوندن فضله و (٣٦) دانه‌سى ده (٢٠) بيك طونى متجاوزدر . اك اهميتلى طوناژ يكوننى (٤) بيك ايله (٦) بيك آره‌سنده كى سفائن تشكيل ايتمكده‌در . بونلرك مجموعلرى (١٧٧٦٨٦٣٤) طون اولوب عموم سفائن طوناژينك ٪ ٢٨,٥ در. بيوك خطلره تخصيص ايديلن (١٥) بيك طونى متجاوز سفائن جهان تجارت فيلوسنك آنجق ٪ ٣,٤٠ مقدارينى اشغال ايده‌ر .

جهان تجارت فيلوسنده هانكى جسامتده‌كى سفائنك اهميتلى موقعى اشغال ايتديكنى كورمكدن صوكرا قوهٔ محركه بحثنه كچه‌لم :

جهان تجارت فيلوسى انسانلرك بخارك كشفيله دكزلره حاكم اولديغى دوردن اعتباراً اهميتلى برصورتده انكشافه باشلامشدر.

قادنلر طياره‌جى : فرانسز ميلوتى لوئيز ماريز طياره‌سى ايچنده

دانيمارقه قرالك همشيره‌سى پرنسس دوغمار ايله زوجى آوجى چورغن

دانيمارقه‌لى پرنسس قرالك آوجيسنه كوكل ويرديكى ايچون پرنسسلك شرفندن فراغتله آوجى‌يه واردى . ايكى كوكل بر اولنجه صمانلق سيران اولورمش !

بالخاصه سویش قنالنك كشادندن بری بخارلی سفائن عظیم بر انكشاف أثری كوستره‌رك بوكونكی بیوك طوناژی وجوده كتیرمشدر . بونك ایچون‌دركه سفائنك قوهٔ محركه طرزینی تدقیق ایتمك چوق فائده‌لیدر .

هنوز ابتدائی شكللردن پك اوزاقلاشامایان وسائط نقلیه‌مزی مدنی دولتلرك ایزینی تعقیب ایده‌رك تنظیم واصلاح ایتمك مجبوریتنده اولدیغمزی اونوتماملی‌یز .

سفائنك قوهٔ محركه‌لرینه عائد استاتستیقلرك تدقیقندن موتور وبخارلی توربین استعمالنك فاصله‌سز بر صورتده انكشاف ایتدیكی آكلاشیلمقده‌در . ۱۹۱۴ سنه‌سنده توربین ایله مجهز واپورلر (۷۳۰) بیك طون ایكن بوكون (۹۱۰۰۲۷۴) طوننده (۱۴۰۴) عدد موجوددر . كذا عینی سنه‌ده موطورله مجهز سفائن (۲۲۰) بیك طون ایكن بوكون (۲۷۱۴۰۷۳) طوننده (۲۱۴۵) عدددر .

كومور یاقان سفائن نسبتی (۱۹۱۴)-ده‌كی ½ ۸۸,۸۴ نسبتندن ۱۹۲۴ده ½ ۶۶ یه و ۱۹۲۵ ده ½ ۶۴,۷۶ نسبتنه اینمشدر .

سفائنك قادرو خارجی ایدیله‌رك بوزولان مقداری ۱۸۰۵ دن حرب عمومی‌یه كلنجه‌یه قادار اصغری (۸۷) بیك واعظمی (۲۵۲) بیك طون آره‌سنده تحول ایتمكده ایكن حرب عمومیده همان همان هیچ دینه‌جك بر راده‌یه كلمشدر . فقط حرب عمومی‌یی متعاقب جهان تجارت فیلوسنك عظیم بریكون اشغال ایتمسی ومبادلات تجاریه‌نك حربدن اولكی سویه‌یه كلمكدن اوزاق بولنماسی بوزمه عملیاتنی تكرار بیوك بر فعالیتله جانلاندیرمشدر . بالخاصه بو صره‌لرده ناولونلرك پك دوشكون اولماسی مذكور فعالیتی تشدید ایتمشدر . اكر بو فعالیت بر چوق سنه‌لر دوام ایده‌جك اولورسه ناولون پیاسه‌سی حس ایدیله‌جك درجه‌ده یوكسله‌جكدر . آنحق صوك آیلره عائد استاتستیقلر بالعكس بوزمه عملیاتنك اهمیتلی بر صورتده تناقص ایتدیكنی كوسترمكده در .

برهان الدین ذهنی

قوچ حسن

حسن آغا قرق ، قرق بش ییلدن بەری [كەسسی] كوینك باش آغاسیدر . دەدەلری‌دە سپاهی ایدیلر . و او ، سلطان محمود دورینك صوك عسكرلرندندی ؛ روم ایلی‌یی ، صربستانی ، تسالیایی ، قارا طاغی ، رومانیایی‌هپ طانیردی . یكی نظام یرله‌شدكدن صوكراده ، داها كنج اولدوغی ایچین ینه عسكر اولمش ، سلطان مجید دورنده [قریم] ه كیتمشدی .

فقط او ، دوندوكدن صوكرا لقبی‌ده برابر كلمشدی : تا یكیچری زماننده اوكا [قوچ حسن] دەرلردی . حسن آغا عسكرلكنده خدمتنی بیتیروب‌ده كوینده یرله‌شدكدن صوكرا لقبنی آرتیق أیجه یرله‌شمش بولدی . اوكا آرتیق كیمسه [سپاهیلرك حسن آغا] دەمیوردی .

چوق كزمه‌سی ، چوق كورمه‌سی ، أسكی زمانلردن بر چوق شیلر بیلمه‌سی ، آیریجه آغیر باشلیلغی ، بوندن باشقه قوتی ، بازولری ، بویی بوصی اونك نفوذینی یرله‌شدیره‌ن سببلردی . كویلو هر تورلو مشكلنی أولا كلیر اوكا صورار ، حكومت اونك واسطه‌سیله كویلویه قانونلرینی ، نظاملرینی طلبلرینی تبلیغ ئەدەردی . او ، ایكی طرفه‌ده عادل ، صایغیلی بولونور ، اونك ایچین هركس اونی هم سەوەر ، هم صایاردی . شیمدی ایسه كویك ذاتاً أك اختیار آدامیدر .

شیمدی بویله قافقاسیا طرفندن پریشان چركس و تورك مهاجرلرینی اورالره قادار كتیره‌ن بو اوغورسز حربی كوردوكنه متأثر ، یتمش بش یاشندن صوكرا بوكونلرده یاشادیغنه متأسف ، أسكی شانلی زمانلری انار ، دوروردی . تخته چیقار چیقمازملته بر روس حربی بوزغونی كتیره‌ن بوپادشاهی حسن آغا ملت ایچین اوغورسز صایمشدی .

[كەسسی] یه ده تك توك مهاجر عائله‌لر كلیور ، و حسن آغا اونلری یرله‌شدیرمك ایچین برطرفدن كندیسی ، قیش ایچنده ، بم بیاض صاقالیله قوشویور ، اوغراشیور ، بر طرفدن‌ده تك اولادی اولان اون‌سكز یاشنده محمودی قوشدورویوردی .

فقط محمود خسته‌لاندی وبر قاچ كون ایچنده ئولدی .

قوچ حسن داها بر آی اول محمودك آننه‌سنی‌ده كوممشدی . سلیمه ، اونك أك چوق سەودیكی أك صوك قاریسیدی . چوق كوزه‌لدی ، چوق فداكاردی ، چوق تربیه‌لیدی . اونی قوچ حسن تا نیكده‌دن ، طانیدیغی بر آغادن آلمش ، اوكا یكرمی بش سنه عاشق قالمشدی . محمود بوتون حیاتنده تك یاشایان اوغلویدی .

جنازه ایچ آولیده ییقاناجقدی . اوطه‌لردن‌ده تورلو قادین چیغلقلری طاشیوردی . بوتون كوی قادینلری اوكون حسن آغانك أوینه كلمش ، كوزه‌ل ، شانلی ده‌لیقانلی ایچین آغلیورلردی .

حسن آغا صوك غیرتیله آولیده كزینیور ، بعضاً دیشاری‌یه ، سلاملغه چیقیور ، اوشاقلره ، مسافر كلیرسه قارشیلامالرینی تنبیه ئەدییور ، صوكرا ینه ایچه‌ری كیرییوردی .

امام جنازه‌یی ییقامق ایچین ته‌نه‌شیره قویاركن قوچ حسنی بوللامق ایسته‌مش ، فقط او جواب وەرمشدی :

— براق ، آغا ! اوغلومك أولوسنه دویایم . بن ممكنی اولسه صاقالمی اوكا كفن یاپاجغم .

— بلكه فنا اولوك آغا !

— نه اولاجق كه ؟ ایبلك نه‌ره‌مزده قالدی كه ؟ اللهك أمریه قارشی نیكده‌جكم ؟

خوجانك دەدیكی او آنده اولدی : حسن آغانك آغلادیغی اوكون برنجی دفعه كورولویور ؛ ته‌نه‌شیرك باشنده ده‌لیقانلی ، تك اولادینك یاتیریلدیغنی ؛ اونك یاری آچیق قالمش ، حركتسز ، دونوق كوزلرینی ؛ اونك یوزنده‌كی صاریلغی سیر ئەدەركن بیاض صاقالنك تللرندن سه‌یره‌ك ، تانه یاشلر دوكولویوردی .

ته‌نه‌شیره ایجه یاناشدی ، مرحوم آناسنك كوزلرینه چوق بكزه‌یه‌ن او یاری آچیق ، حیاتسز كوزلری ایجه ، دقتله یوقلامق ایستییوردی . فقط تا او آنده سایس صولوق صولوغه اوكنه یه‌تیشدی :

— آغا ! دەدی . سرایدن مسافرلر وارییور .

قوچ حسن درحال كندینی طوپلادی ، دیشاری‌یه چیقدی . فقط چیغلقلر هرطرفه یتشییور ، چینلییوردی . ایچه‌ری‌یه برقطعی خبر یوللادی : مسافرلر آتدن اینه‌رلركن او چیغلقلردن اثر قالمامشدی .

قیصریدن تحریرات مدیری ، ژاندارمه قوماندانی وبر كاتب مهاجر یرله‌شدیرمك ایچین كویلره چیقمشلر ، حسن آغایه‌ده اوغرامشلردی ... سلاملغه چیقدیلر . حسن آغا ایچه‌ری‌یه ، یه‌مك حاضرلانماسی ایچین خبر كوندردی . او ، آرتیق مسافرلرك یانندن آیریلمیور ؛ و « نه وار ، نه یوق ؟ » سؤاللرینه « ایبلك » دییه جواب وەرییوردی ، اوغلنی صوردیلر :

— افندم ! كویلره خدمته كوندردم . دەدی .

« كەسسی » یه بر قاچ قارصلی عائله داها یرله‌شدیرمه‌سی تكلیفنی حسن آغا « جانله باش اوستنه ! » دییه‌رك قبول ئەتدی .

اوكله یمكنه اوطوردیلر . حسن آغانك ذره قدر اشتهاسی یوقدی ، تواضعله اوتورمامق ایسته‌دی . فقط اوستی باشی ته‌میز ، سوزی صحبتی یرنده ، كوزه‌ل یوزلو و كوركولو اولان حسن آغادن « سرای آداملری » ایكره نه‌زلر ، اونكله برابر یه‌مك یه‌مكه تنزل ئەدەرلردی . حسن آغا مسافرلرك كوكلی قالماسین دیه صوفرایه اوتوردی ، زورله ، عذابله یەر كیبی یاپدی . اوصیراده شدتلی بر قاز یاغمایه باشلادی ، قیصریدن كله‌نلر اوكیجه چاره‌سز اوراده قالمق قرارینی وەردیلر .

بونك اوزرینه حسن آغا بر آرالق دیشاری‌یه چیقدی ، سایسی چاغیرتدی :

— كیت ، اوشاقلری طوپلا ! دەدی . ایچ دیواری ییقسینلر ، جنازه‌یی اوته‌كی سوقاقدن چیقارسینلر . صاقین اولا كه مسافرلر كورمه‌یه !

قوچ حسن كندی ماتمندن مسافرلرك خبری اولماسنی ، اونلرك نشئه‌سنك قاچماسنی ایسته‌میور ، هله شیمدی دویارلرسه عادتا « قالقیك ، كیدیك ! » دەر كیبی اولاجغندن قورقویوردی .

دیوار ، كیمسه دویمقسرین ییقیلدی ، محمودی كوتوردیلر . قوچ حسن بریجك اوغلنك تابوتنی بش آدیمجق اولسون طاشیامادی ؛ قوچ حسن بر تك اوغلنی كندیسی مزاره قویامادی ؛ محمودك كندی باباسی مزارك باشنه كله‌ن فقرایه ایسقات داغیتامادی . او ، هپ مسافرلرله مشغول اولدی .

فقط آقشامه دوغرو قار دوردی . مسافرلر كیتمك ایسته‌دیلر . اونلر ذاتاً آقشام قالمق نیتنده ده كیلدیلر . حسن آغانك أونده راقی چیقارمق عادتی یوقدی . یاریم ساعت اوته‌ده‌كی (نیزه) كوینه كیتمك ، اورانك خوواردا ، بجه‌ریكلی مختاری شهسوار آغاده كیجه‌یی كچیرمك ایستیورلردی قوچ حسن اونلره قالمالرینی تكلیف ئەتدی . فقط نیتلرینی ینیلیوردی ، چوق اوستلرینه دوشمه‌دی . لاكین بو سفر اونلر ، حسن آغانك كوكلی آلسینلر دیه ، برلكده سوروكله‌مك ایسته‌دیلر .

— برابر كیده‌لم ، اولماز !

دییه اصرار ئەدییور ، اونك صایدیغی ایشلری معذرت دییه قبول ئەتمییورلردی . حسن آغا « سزی اورایه قادار كوتوره‌یم افندم ، جان باش اوستنه آما بكا اورادن مساعده ئەدیك ! » دەدی ، اوده آتنه بیندی ، « نیزه » كوینه قرق دقیقه‌ده كلدیلر .

قوچ حسن اونلرله برابر مختارك اوطه‌سنه كیردی . بر آز صوكره كیتمك ایسته‌ینجه مسافرلر ینه اصرار ئەتدیلر ، براقمادیلر . اوده « سرای آداملری » نك كوكلنی ، نه ایچین اولورسه اولسون ، قیرمق ایسته‌یه‌مه‌زدی .

نهایت یه‌مك زماننده برفرصت بولارق دیشاری‌یه چیقدی ، شهسوار آغایی بولدی :

— آغا ! دەدی . بن كویه واره‌جغم . قصوره قالما !

فقط شهسوار آغاده براقمییوردی . قوچ حسن نهایت اوكا حقیقتی سویله‌دی :

— دوستلردن ایراق ، آغا ! بوكون محمود أولدی . داها نره‌یه كومدوكلرینی بیلمییورم . مسافرلرك كیفی قاچماسین دییه طینمادم . سن‌ده بر شی دیمه ! آغا ، اداره ئەت ، كوكللری قالماسین‌ها !

قوچ حسن كوینه دونه‌ركن آرتیق هوا قارارمشدی ، یكیدن قار یاغیوردی . أوینه كلنجه سایس اونی قارشیلادی . او ، آتی آخیره كونده‌ردكدن صوكره ألنه‌صو دوكدوروب آبدست آلدی ، صوكرا سایسی ایچه‌ری‌یه یوللادی ، اك بویوك یامچیسنی كتیرتدی ، اونی‌ده صیرتنه آتدی :

— یورو كیده‌ك ، دەدی . نه‌ره‌یه كومدیكز محمودی ؟

سایس شاشقین شاشقین جواب وەردی :

— آناسنك یاننه ! خوجا صاغ یاننه دەدی . اورایه كومدوك .

— هادی ، كل ، برابر كیده‌ك . قار چوق باصدی ، بن بلكه یالكز بولامام . آما سن‌ده یامچیكی آل ، قوپ !

أوەت ! كوزلری هم بر آز كورمیور ، هم‌ده بو آقشام چوق بولانیوردی . بلكه یالكز باشنه ، قارا كلقده بوحالیله ، مزاری بولاماز . كوی بویوك اولدوغی ایچین مزارلغی‌ده كوچوك ده كیلدر .

سایس یامچیسنی صیرتنه آتمش ، ألنده فنه‌رله كلدی ، آغاسنك اوكنه دوشدی . قوچ حسن هیچ ایچه‌ری‌یه كیرمه‌دن دوندی ، سایسك آرقه‌سندن یورودی . قبرستانه واردیلر . قار اوراده چوق بریكمش ، مزار قانبورلرینك آراسنی دولدورمش ، اوستنی قاپامشدی . سایس‌ده قارا كلقده بر چوق آرادقدن صوكرا كوچ حالله محمودك قبرینی بولدیلر .

— مابعدی وار —

صفوت عرفی

جنوه ۷ کانون اول ۱۹۲۵

وندنبری جنورا جانلاندی. شهرك فرسوده استاسیوننه کلن سرعت قطارلری ملتلرك مرخصلرینی بوشالتیور . مرخصلر معیتلریله لهمان کولنك اطرافنه دیزلمش اولان مکلف اوتللره براشیورلر ؛ بزم هیئت جمعه کونی اقشام اوزری لوزاندن کلن ترنله مواصلت ایلهدی . او کون جنورایه مخصوص «بیز» دینلن غایت سرت روزکار اسیوردی ؛ بو روزکار حقیقةً بیزکی انسانی ایصیرر ؛ صوؤق صفردن اشاغی درتدی ، اطراف داغلری قار طبقهلری آلتنه کیرمش ایدی. اسویجرهنك اك فنا و اسکی استاسیونی اولان جنوره دمیریول موقفی اللی سنه اول یاپلمش کهنه برشیدر. بونی وقتیله فرانسزلر یاپمشلر ؛ استاسیونه اشقه بر ملت پارهسی والی سورولدیکی ایچین بو شیرین شهرك هر طرفنی سوسلهمش و دوتامش اولان جنورالیلر ، اولانجه غیرتلرینه رغماً کندی غارلرینی یکیلهمکه موفق اولهمهمشلردر . اونك ایچین کوزل جنورانك شمندوفر موقفی کهنه قالمشدر. اقشام اوزری بش بچغی بش کچیور ایدی که لوزاندن کلن سرعت قطاری ، جمعیت اقوام مرکزینك بو کهنه استاسیوننه کیردی ، واغونك پنجرهلرندن آشنا وطنداش چهرهلرینی کوردیکم زمان قلبم درین سرور ایله دولدی . اشته توفیق رشدی بك ، ایری کوزلکلرینك آرقهسندن یاریالان ذکی کوزلری ایله اطرافی سوزهرك ، جویك آدیملرله باصهمقلری آتلادی... صوکره صره ایله عسکرلك جلادتی سیویل اثوابی ایچنده بیله کوریلن جواد پاشا ، حقیقةً برحقوق استادی اولان برن سفیری منیر بك ، سویملی چهرهسیله بلغراد سفیری حکمت بك چیقدیلر ؛ برآز صوکره هپ برابر «دهلایه» اوتلنده ایدك . استانبولدن بری ایکی کیجه اوچ کونده سمپلون قطارنده ، برکیجه اولسنی لوزانده کچیرن بولجیلر عزده هیچ سیاحت یورغونلغی اثری یوق ایدی ؛ غایت تشوش ایدیلر ؛ هپمزه آیری آیری التفاتلر ایدیورلردی . بن ایسه برآی اول مظاهرت جمعیتی بین الملل برلکنده لوزانده بولندقدن صوکره برقاچ آیدنبری یوزولمش اولان صحتمی تعمیر ایچون جنوراده قالمش اولدیغمه جوق سوینیوردم ؛ اوکمزدهکی هفتهنك تاریخی کونلرینی باشایهجغی جمعیت اقوام مجلسنده موصل مسئلهسنك مذاکراتنده بر تورك غزتهجیسی اولهرق حاضر بولنهجغمی دوشوندکجه سوینیوردم .

*** جنورا جمعیت اقوام مجلسنك مذاکراتنی دیکلهمك ایچون غزته مخابرلرینه ویریلن مساعده ورقهسنی آلمق اوزره ایرتسی صباح ایرکندن جمعیت اقوام دائرهسنه کیتدم . اورایه ایکی کون اول کوندردیکم طلب مکتوبمه جواب اولهرق استخبارات شعبهسندن بری (۱۲۶) ، نومرولی اوطهیه مراجعتله بوورقهیی آلمق لزومی بیلدیرمش ایدی. جنورانك اك اسکی و بیوك اوتلی اولدیغی حالده صاحبلرینك کوزل طالعنك سوقیله جمعیت اقوام سرایی حالنه چویریلن اوتل ناسیونالك قپوسندن ایچری کیردم . بوراسی بکا یابانجی دکل ایدی . لوزان قونفرانسنده ایکن جمعیت اقوام ماکنهسنك نصل ایشلهدیکنی آکلامق اوزره پورایه ایکی دفعه دها کلمش ایدم . اونك ایچون هیچ یولمی صورمهدن اوچنجی قاته چیقدم ؛ آسسانسورده قولتوغی کاغد دوسیهلریله دولو برقاچ قادینه ، قوریدورلرده برچوق مامورلره راست کلدم . بونلر بابل قولهسی کبی مختلف ملتلره منسوب ایدی . انکلیزجه ، فرانسزجه ، اسوهچ دیلی ، فلمنك دیلی هپ دوبولیور ایدی . شیمدی یه قدر بوراده دوبولهین آلمانجهیی ده ایشیتدم . آلمانلرك جمعیت اقوامه قبولی تقرر ایدهلی بری بودیلده جنورا کاشانهسنده قرانتنهدن قورتولمش ایدی . «۱۲۶» نومرولی اوطه صاغ طرفده ، اوجده ، کوله ناظر کوزل ایدی ؛ اوطهنك اورتهسندهکی ماصهنك باشنده کوزلکلی برانکلیز «میس» ی وار ایدی. مساعده ورقهسنی بکا او ویرییور ایدی ؛ بنی کوروب یوقاریدن آشاغی سوزدکدن صوکره «تورك مطبوعات جمعیتی ایکنجی رئیسی سزمیسکز ؟» دیدی وصوکره صاری قارتونی دولدوردی و بکا اوزاتدی . کندیلرینه کوندردیکم مکتوبی زیارت ورقهسنك لطفا ارسالنی رجا ایلمش ایدم . او کاغدی اوتله کوندرهجك یره بکا «۱۲۶» نومرولو اوطهدن آلمق لزومنی بیلدیردیلر . فقط بن حالا او اوطهیه نیچون چاغرلدیغمی آکلایهمدم . غالبا انکلیز میسی بنی کورمك ایستهمش ایدی ؛ بنده کوزلکلی میسی کورمکله مشرف اولدم .

*** ایرتسی کون مجلس اجتماع ایلیور ایدی. یونان وبلغار حدودنده تحدث ایدن معهود وقعهنك مذاکرهسی پازار ایرتسی روزنامهسنده ایدی . اجتماع ساعت ۱۱ ده اعلان اولندیغی ایچون بش اون دقیقه اول جمعیت اقوام دائرهسندن ایچری کیردم . قارنمه صندالیه نومروسی قویدیلر . ثروت فنون فرانسزجهده S ایله یازلدیغی ایچون الفبا صرهسنده آلنان نومرو ایله اوزاقلرده قالیوردم . صالونده تك تورك غزتهجیسی ایدم. ایکی کون صوکره تورك مسئلهسی مذاکره اولنهجق ایدی. یریمك دکیشدیرلمسنی رجا ایلهدم ؛ رجامی قبول ایلدیلر ؛ مستثنا معامله ایله ۸۷ نومرودن ۳۶ نومرویه چیقدق . رتبهمز ترفیع اولنمش ایدی. ساعت ۱۱ ده مجلس صالوننه کیردم . آوروپاده بیوك اوتللری کورنلر بیلیرلرکه اورالرده دائما باغچهیه ویا کوللره ناظر بیوك جاملی اوطهلر بولنور؛ اشته اسکی اوتلك بویله برجاملی صالونی مجلس دائرهسی ایدی . مستطیل شکلده اولان بو صالونك دیپ طرفنده ، اوچ قرمزی پردهایله مستور محله مجلس اعضالرینك ماصهسنی و صندالیهلرینی قویمشلر . صالونك سائر قسملری یاریسی غزتهجیلره ، یاریسی دعوتلی دیکلهییجیلره مخصوص ایدی. یریمه اوطوردم؛ دنیا غزتهجیلری کلیور ایدی . لوزان قونفرانسنده آشنالردن اولان برچوقلری ایله سلاملاشیور ایدم. بونلرك بعضیلری آلمانیده زور حوضهسنك اشغالی زماننده بوآن قاره سیاستنی آلقیشلایانلردن ایدی؛ بردانهسیله قونوشدم ، فکری کاملاً دکیشمش ؛ آلمانلرله دوستانه مناسبت تأسیسنی دنیاده ملتلرك دوست کچینمهسنی عقیده یاپمشلر ایدی ؛ قوجه چیغیرتغانلر !

*** دقیقهلر کچیور ؛ ساعت اونبریچق اولدی ، اونبر قرق اولدی ؛ حالا بیوکار میدانده یوق . نهایت اوکده انکلیز خارجیه ناظری چمبرلاین اولهرق مجلس اعضالری آرهمزدن کچدیلر ، مقاملرینه اوطوردیلر ، تك کوزلکی و کسکین نظریله چابرلاین مستثنا شخصیت اولهرق کندیسنی کوستریور ایدی . بلغار و یونان اختلافنك تحقیق هیئتنه ریاست ایدن «سیر هوراس رومبولد» دخی اوراده ایدی : سیر رومبولدی استانبول ائتلاف اشغالنك فوق العاده مرخصی اولارق ایی طانیر ؛ بزده کندیسنی لوزانده صلح قونفرانسنده ایی بللهمش ایدك ... جلسه باشلادی . تحقیق هیئتنك یونانلیلری قباحتلی چیقاران راپوری حقنده طرفینه سوز ویردیلر . اولا بلغار باشلادی . بلغار مرخصلری تشکردن ، عدالتك تجلیسنی آلقیشدن صوکره ایکی مسئله اطرافنده اوزون تفصیلاته کیریشدی . حدود مسئلهسنی یونانك اردویه مالك وبلغارستانك عسکری قوندن مجرد اولمسنه عطف ایلیور وصوکره بتون فاجعهنك یونانستاندن بلغارستانه هجرته اجبار اولنان و پریشان ایدیلن بلغار مهاجرلرك یأسلرندن متولد اولدیغنی سویلیور . اوتوز سنهدر بلغارستانه (۳۵۰,۰۰۰) مهاجر آتلمش ، عمومی حربدن صوکره (۴۰,۰۰۰) بلغار مهاجرته اجبار اولنمش وبونلره (۴۰,۰۰۰) روس و (۲۰۰۰۰) ارمنی انضمام ایتمش ایمش . بلغار مهاجرلری محروم ومأیوس بعض مذبوحانه حرکتلره قالقیورلرمش اما بونلر موضعی شیلر ایمش. یونانك اردو چوق ایتمسی بلغار اردوسنك موجود اولمهمسندن ایمش ... صوکره قومیسیونك تقدیر ایلدیکی اوتوز میلیون لهوا ضرر وزیانی اورتمکه کافی دکلمش؛ حدودلرك ایی محافظهسنه کلنجه ۳۴۰ حدود قرهقولی وارمش بونلره برر ضابط ویرسه ۳۴۰ ضابط لازمکلیرمش ، حالبوکه بلغارستان عهدنامه موجبنجه ایکیوردن زیاده ضابطه مالك اولمهمغه محکوم ایمش !.. بو ادعانك اوقونمسی ایی سوردی ، صوکره یونان مرخصی «رنتیس» باشلادی ؛ ایی دیکلهدم. قومیسیونك یونانی مسئول ایلدیکی تجاوزه دائر کلمهیوق ؛ یالکز بشقه زمینلرده مارتاوال اوقویوردی ، ساعت بری بولمش ایدی ، یمك زمانی کلمش ایدی؛ طوغریسی یونان مغالطهسنی دیکلهمك ایچون برطعام زمانی فدا اولنهمزدی . صالوندن چیقدم... ذاتاً بالقانلیلرك هله یونانلیلرك مارتاوالنی دیکلهمك قدر هضمی کوچ سوز یوقدر!

احمد احسان

§ آنقره‌ده غازی پاشا حضرتلرینك آت اوزرنده بر هیكلنك ركزی تقرر ایتدیكندن بو هیكله متعلق رسم وپلانلر احضار ایدلمشدر .

هیكلك اطرافنه بایله‌جق انشا آتله هیكلك قاعده‌سی وتفرعاتی مناقصه‌یه قونلمش وبوكا عائد رسملر وپلانلر استانبوله گوندرلمشدر .

مناقصه ایكی كشی عهده‌سنده قالدیغندن بونلردن اك نافع شرائط گوسترن‌ه‌نك غروب بر هفته صوكره آنقره‌یه گیدرك انشا آته باشلایه‌جقدر .

§ استانبول جمعیت عمومیهٔ بلدیه اعضالغی انتخابانده ویرگی قیدینك نظر اعتباره آلنماسنه دائر شهرامانته‌ده داخلیه وكالتندن تبلیغات وارد اولدیغندن ، امانت دوائر بلدیه‌یه دفترلرك یكی قانون نظر اعتباره آلنه‌رق تنظیمنی تمیه ایلمشدر .

دفترلرك تنظیمنده انتخابانه اشتراك ایده‌جكلرك و اعضا اولاجقلرك معین برمقدار ویرگی ویرمسی اساسی نظر اعتباره آلینمایاجغی گبی بعدما سنلری یكرمیدن یوقاری اولانلر منتخب و یكرمی بشدن افزون بولونانلرده اعضا اولابیله‌جكلردر .

§ محلاتده هیئت اختیاریه انتخاباتی دوام ایتمكده و جمهوریت خلق فرقه‌سی نامزدلری متفقاً قازانمقده‌درلر .

§ مالیه‌وكالتندن تبلیغ اولونمشدر : استقراض داخلی تحویلاتی حاملرینه تكالیف ملیه مضبطه‌لری بقیه‌سی امحابنه محضا برمعاونت وسهولت اولمق اوزره ٣٤٢ سنه‌سندن اعتباراً املاك ملیه صاتیش بدلاتیله ، ٣٤٠ سنه‌سنه قدر اولان بالعموم خزینه مطلوباتنه قارشی فی اخراجلریله استقراض داخلی تحویلاتی و تكالیف ملیه مضبطه‌لری بدلاتنك باشه باش قبول ومحسوبی ایچون خزینه‌جه تشبثاتده بولونیلمقده‌در . بناءً علیه تحویلات مذكوره حاملرینك نتیجه‌یه انتظاراً شمدیدن الدن چیقارمالری توصیه اولنور .

§ بورسه‌قومیسرلكی مالیه وكالتنك بوتبلیغی بورسه‌ده اوقودقدن صكرا بورسه‌جیلر هپ بردن یاشاسین دیه باغیرمغه باشلامشلر و تبلیغی بویوك برآلقیش طوفانی ایله قارشیلامشلردر . تبلیغ معامله‌سی درحال اطرافه عكس ایتمش و هركس استقراض داخلی تحویلاتی المغه باشلایه‌رق طلبك فضله‌لغی قازشیسنده یوز لیرالق بر تحویلمز بازار گونی آقشامی (٥٥,٠) لیرایه قیرلامشدر .

بورسه‌ده یالكز دون (٥٠٠) بیك لیرالق استقراض داخلی تحویلاتی صاتلمشدر .

§ قانونندن استفاده ایدن فابریقه‌لرك گومرك رسمندن معاف اولارق گتیره‌بیله‌جكلری مواد ابتدائیه‌یی تثبیت ایله‌یی قومیسیون مساعیسنی اكمال ایتمشدر . قومیسیونك بویله‌ده تنظیم ایتدیكی جدول هیئت وكیله‌نك تصویبنه عرض اولونه‌جقدر . استخباراتمزه نظراً لیسته‌یه بلاتوریوك ایپلكاری ، خام دریلر ، دباغده ، منسوجات ایشلرنده وبویاجیلقده مستعمل بر چوق مواد ابتدائیه ادخال اولونمشدر .

§ اخیراً حكومتجه تعدیل ایدیلوب دیانت ایشاری ریاستندن تبلیغ اولونان جزا قانونك ١٣١ نجی ماده‌سنك دینی مأمورلری علاقه‌دار ایدن قسمی شودر . «دیانت ایشاری ریاستنه مربوط دینی مأمورلره حكومتجه تثبیت ایدیلن قیافتی خلاف صلاحیت ومأذونیت اكتسا ایدن اشخاص اوچ آیدن بر سنه‌یه قدر حبس اولونور . »

§ دیون عمومیه رأس‌المالنك تقسیمی ایچون بش آیدن بری پارسده اجتماع ایدن قومیسیونه اشتراك ایدن مرحصلرمزدن طرزون‌مبعوثی شفیق ومشاوردیون‌عمومیه قومیسری ذكائی بكلر سه‌میلون اكسپره‌س ترنیله شهرمزه عودت ایده‌جكلردر .

مرحصلرمزك ایكی آی قدر دوام ایده‌جك اولان فاصله دوره‌سندن صوكره قویونلرمسئله‌سنك مذاكره‌سنه دوام اتمك اوزره مارتده تكرار پارسه عودت ایده‌جكلردر .

§ اسوچ حكومتی ایله حكومتمز آراسنده موقت بر تجارت مقاوله‌نامه‌سی عقد و امضا اولونمشدر .

آلنان معلوماته كوره خارجیه وكالتی اسوچ سفارتنه گوندردیكی بر نوطه‌ده لوزان معاهده‌نامه‌سنك تجارت معاهده‌لری حقنده وضع ایتدیكی اساسات داخلنده اسوچ حكومتی ایله بر مقاوله‌نامه عقدینی قبول ایتدیكنی بیلدیرمشدر .

اسوچ سفارتی‌ده بو نوطه اوزرینه تورك امتعه‌سنه قارشی اك زیاده مظهر مساعده ملت معامله‌سی یاپمایی قبول ایتمشدر . بونك اوزرینه ایكی آیلق موقت بر مقاوله‌نامه امضا ایدلمشدر . ایكی آی صوكره طرفین مرحصلری حاضر اولدیغی حالده بواساس داخلنده اصل تجارت معاهده‌نامه‌سی عقد ایدیله‌جكدر .

§ لیمانلرمزه آرمسنده وقوع بولان معاملات تجاریه و اخراجات امتعه و موادینه عائد معاملات رسومیه استانبولده‌كی تجارت داخلیه گومرگی طرفندن اجرا اولونمقده ایدی . بو صورتله غلطه گومرگنده ممالك اجنبیه‌یه مال سوق ایده‌جك بر تجار ، اخراجات اثناسنده گومرگه یاپیلماسی لازم اولان معاملات ایچون متعدد دفعه‌لر استانبول طرفنده‌كی ادخالات گومرگنه مراجعت اتمكده وبو صورتله وقت ضایع اولدیغی گبی معاملاتده اوزامقده ایدی .

بو مشكلاتی نظر دقت واهمیته آلان رسومات مدیریت عمومیه‌سی استانبول ادخالات گومرگنه مربوط اولمق اوزره غلطه‌ده بر تجارت داخلیه گومرگی شعبه‌سی تأسیسنه قرار ویرمشدر . شعبه‌نك قادروسی اكمال اولونمشدر . یاقینده معاملاته باشلاناجقدر .

§ استانبوله وبك اوغلنك مختلف محللرنده شوفورلرك و آرابه‌جیلرك اشغال ایتمكده اولدقلری محللر خلقك احتیاجی نقطهٔ نظرندن [illegible] وقتی ایدلمكده‌در . اقتصاد مدیریتی بو تدقیقاتی بالذات یاپمقده‌در . بعده هر توقف محلنده نه قدر اوتوموبیل وآرابه بولونه‌جغی تعیین ایده‌جكدر .

§ جغال اوغلنده یره باتان جاده‌سنده بولنان اسكی زراعت بانقه‌سی بنای صورت مكمله‌ده تعمیر ایدلمكده‌در .

تعمیراتك ختامنی متعاقب هلال احمره متصل اولان امنیت صندیغی بنای بوینایه نقل ایدیله‌جكدر . امنیت صندیغنك شمدی بولندیغی بنا كرایه ویریله‌جكدر .

§ كوپری مرودیه‌سنك الغاسی حقنده‌كی تكلیف داخلیه وكالتنجه تنسیب ایدلمشدر .

§ بیلدیز و چراغان سرایلرنده بایله‌جق اولان اكلنجه محللرینك ختام انشاآتی معاقب بو سرایلرك منتهی اولدیغی جاده‌لر ، شیشلی ایله بشكطاش واورتهٔ كویدن اعتباراً آسفالته دوشونه‌جكدر .

§ (٣٤١) سنه‌سی مارتندن اعتبار ایدیلن معاشاتدن (١٠٠) ویوزغروشدن دون اولانلرك اون سنه‌لكی دفعهٔ ویرلمكده‌ایدی . بوكبی اصحاب معاشدن اولانلره توزیع ایدلمك اوزره (٥٠) قادار استحقاق ورقه‌سی آنقره‌دن ورود ایتمشدر . دیگر طرفدن یوز فروش و یوز غروشدن دون معاش آلان ایتام وارامل عسكریه‌یه اوچرآیلق معاشلرینك اعطاسنه باشلانمشدر .

§ اركان حربیه مكتبی حقوق دول مدرسی جیل بك آنقره حقوق فاكولته‌سی مدیرلكی ایله مشغول اولدیغندن مذكور درسك وكالةً تدریسنه خارجیه مرخصی لصرت بك مأمور ایدلمشدر .

§ طرزونده الكتریق مهندسلرندن موسیو ریبو . اونه بر تلسز تلفون قورمشدر بوتلفونله هر گون اوروپادن تلسزله ویریلن قونسرلری دیكله‌مكده‌در .

§ شدتله أسف فورطنه‌لردن اك زیاده متأثر وخسارزده اولان فاتح جامعشریفی قبه‌سنك قورشونلرینك تعمیر وتجدیدینه باشلانمشدر . شهزاده جامعشریفی مناره‌لرینك تعمیری عملیه‌سی‌ده ایكی اوچ گونه قدر اكمال ایدیله‌جكدر .

§ محاكم اصلیه مدعی عمومیلكنده موجود معاونلكلره علاوةً یكی برمعاونلك احداث ایدلمش وبورایه آنقره محكمهٔ اصلیه اعضا ملازمی بهاءالدین بك تعیین ایدلمشدر .

§ شهرمزده ، اوتلر وخانلر خارج ، یالكز آپارتمانلر داخل اولمق اوزره ، (١٠٤,٩٠٨) مسكن بولوندیغی آكلاشیلمشدر .

بلدیه دائره‌لری طرفندن طوتیلان جدوللره نظراً استانبولده (٨١٧) چشمه ، (٢٩٢٧٧) دكان ، (٨٠٦) خان ، (٥٢٥) جامع شریف ، (١٧٦) مختلف معبد ، (٣٣) سینه‌ما ، (١٦) تیاترو ، (٢٢٦) غازینو ، (٢١٢) اوتل ، (٣٤) اكلنجه محلی و (١٢١) حمام واردر .

شتوده بیكر اوتوموبیللری

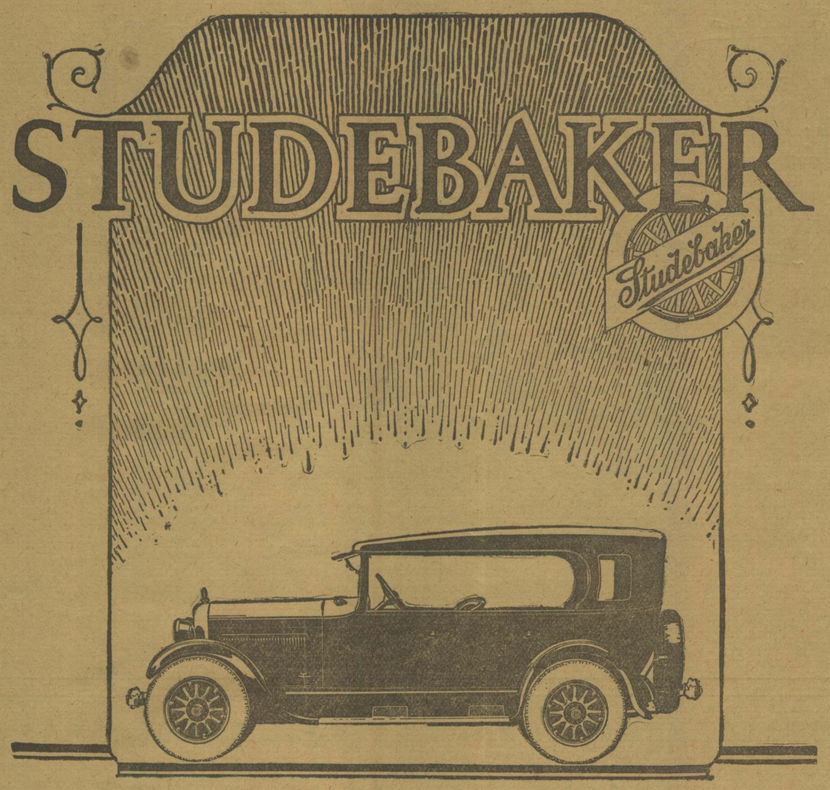

اك صوك سیستم شتوده بیكر اوتولری یاریم دقیقه‌ده آچیلن وقاپالی اولور . عربه طاقمی فوق‌العاده متینلر .
استانبول وكیلی : بك اوغلی غران غاراژ ، ادوارس ومخدوملری
٥٢ — ١٠٢

اوتو وولف وشركاسی دمیر اخراجات شركتی
Eisenausfuhr Otto Wolff & Cie Koeln
فنیكس ـ راینشتال فابریقه‌لری ـ آلمانیاده رورده كائن
فنیكس فابریقه‌سنده ٥٢٠٠٠ ، راینشتالده ٢٥٠٠٠ عمله ایشله‌ر
رایلر و ده‌قوویل رایلری وهرنوع دمیر و چلیك بورولر ـ به‌تون آرمه دمیرلری ـ دمیر صاچلر ـ هرنوع تللر ـ هرنوع جیوی و قارفیچه‌لر ـ جیواطه‌لر ـ لوقوموتیف ـ واغونلر ـ تراموای ـ هرنوع ماكنه‌لر .
یالكز فنیكس فابریقه‌لری سنده رمیلیون وایكیوز اللی بیك طونه دمیر وایكی میلیون طونه چلیك امال ایلر .
درسعادت آجنه‌سی : روتنبرغ وشركاسی ، استانبول پنتو خان
٥٢ — ١٠٢

§ صوك بر هفته ظرفنده شهرمزده (٨٢١) كيشى خسته‌لانمش ، (٢٥٤) كيشى وفات ايتمشدر. (٤٠٠) كيشى‌يه چيچك ، (١٥٧) كيشى‌يه تيفو آشيسى ياپيلمشدر . عينى مدت ظرفنده ورمدن (٢٥) كيشى وفات ايتمشدر . (١١) تيفو مصابى واردركه (٣)ى وفات ايتمشدر . ذات‌الرئه‌دن‌ده (١٦) كيشى أولمشدر .

بو صوك هفته ظرفنده وفيات نسبت اعتباريله بك اوغلى دائرهٔ بلديه‌سندن فضله‌در . (٧٥) خسته‌يه مقابل (٨٢) وفات قيد ايديلمشدر . وفيات ميانده (٨) ورم (٨) سرطان قربانى واردر . بك اوغلى دائره‌سى داخلنده (٤) ده ميتاً تولد وقعه‌سى قيد ايديلمشدر .

§ نفوس مدير عمومیسى عبدالمطلب بك ١٣٤٢ سنه‌سنده استانبولده‌ياپيله‌جق اولان تحرير نفوس معاملاتنى تدقيق ايتمك اوزره استانبوله كلمشدر . بونك ايچون داخليه وكالتى بودجه‌دن (٤٠٠) بيك ليرا تخصيصات وضع ايتمشدر .

§ حكومت طرفندن وضع اولوناجق يكى ويركولر حقنده تدقيقات ياپمق اوزره تجارت اوطه‌سى اعضالرى ومتخصصلردن مركب قوميسيون تجارت اوطه‌سنده طوپلانمشدر .

قوميسيون دونكى اجتماعنده سينه‌ماجيلرى واكلنجه محللرى صاحبلرندن بعضيلرينك يكى ويركولر حقنده‌كى نقطهٔ نظرينه مراجعت ايتمشدر .

قوميسيون عقد ايده‌جكى ديكر اجتماعلرده قازانج وشخص ويركولرى حقنده علاقه‌دارلرى استماع ايده‌رك نتيجهٔ تدقيقاتنى اون كون ظرفنده تجارت وكالتنه كوندره‌جكدر .

§ شهراماتى متعهدلرندن محمدعلى بكله ق. فون هايده‌بره‌ق آلمان شركتى مشتركاً امانته مراجعتله اسكدار ـ قيصيقلى خطنك بخارله متحرك لوقوموتيفلرله ايشله‌تيلمسى ايچون برتكليف سرد ايتمشلردر. بو تكليفه نظراً اسكدار قيصيقلى خطى برده‌قوويل كبى اولاجقدر. خطده اوچ لوقوموتيف وبونلره مربوط اولمق اوزره‌ده اوچ واغون ايشله‌يه‌جكدر. بو اوچ آرابه‌نك برى احتياط اوله‌رق دوراجق ديكرلرى‌ده سير وسفر ايده‌جكدر .

§ زندان قپوسنده كائن جعفر بابا تربه‌سى تخليه ايدلمش واشياسى آره‌سنده موزه‌ده حفظ وتشهيره لايق كوريلن ذيقيمت برقاچ سجاده ايله كرانبها بعض الواح موزه‌يه نقل اولنمشدر .

§ استنيه دره‌سنك اوزرنده‌كى كوپرى‌صوك سيلابدن خساره اوغرامشدى . يكى كوى دائرهٔ بلديه‌سى ، مذكور كوپرينك تعميرى اسبابنه توسل ايتمشدر .

§ تيران سفارتنه تعيين ايديلن طاهر لطفى بك بر قاچ كونه‌قدر آنقره‌يه عزيمت ايده‌جك وسفارتخانه كاتب ومأمورلريله برابر نهايت برآيه قدر برنديزى طريقيله آرناؤدلغه كيده‌جكدر .

§ زونغولداقده يكى احداث ايديلن فرانسز قونسولوسلغنه موسيو آلفرد غرول تعيين ايدلمش وايشه باشلامشدر .

حكايه مسابقه‌سى

« ثروت فنون » محترم قارئلرينه برچوق مقالات متنوعه تقديم ايتمك ايسته‌ديكندن كچن هفته‌دن اعتباراً بر «حكايه‌مسابقه‌سى» آچمشدر . موضوعى حسى ، ادبى و ملى اوله‌جقدر . حجممز بوحكايه ايچون آنجق بربچق صحيفه‌يه مساعددر و بر نسخه‌يه مخصوص اولماليدر . مسابقه مدتى ٣١ كانون ثانيده ختام بوله‌جقدر . كله‌جك آثار جناب شهاب‌الدين بكك رياستنده‌كى هيئت ادبيه طرفندن تدقيق وانتخاب ايديله‌جكدر. برنجى‌يه ١٠ ليرا وايكنجى‌يه ٧,٥ ليرا وبشنجى‌يه قدر غزته‌مزك آلتى آيلق آبونه‌سى اكراميه اوله‌رق ويريله‌جك وحكايه‌لر غزته‌مزه درج اولنه‌جقدر .

§ تدقيقات ملكيه هيئتى راپورينى حاضرلامقله مشغولدر . هيئت تشكيلات ملكيه‌ده قرق ولايت اولماسنى موافق بولمشدر . فقط وكالت بو عددى اللى بشه چيقاره‌جقدر . هيئتك لغوينى ايسته‌ديكى ولايتلر ميانده « مغنيسا » ده واردر .

§ نافعه وكالتى يوللر اداره‌سى ، مملكتك يوللرينى اوچ صنفه تقسيم ايدرك اك اهميتليلرندن باشلامق اوزره اون سنه‌لك مساعى پروغرامى تثبيت ايتمشدر . بونك ايچون طقسان ميليون ليرا صرفى لازم كلديكى تخمين ايدلمكده‌در . بو خصوصده حاضرلانان لايحه مجلسه سوق ايديله‌جكدر .

§ تجارت بودجه‌سنه تشويق صنايع ايچون بر بچق ميليون ليرا تخصيصات قونمشدر . مجلس قبول ايدرسه بو پاره صنايع بانقه‌سى سرمايه‌سنه علاوه ايديله‌جكدر .

§ اليوم ريزه‌ده بولونمقده اولان آنقره استقلال محكمه‌سى هيئتنك اوحواليده اكمال وظيفه ايتدكدن صوكره طربزون طريقيله شهرمزه كله‌جكى خبر آلنمشدر . استقلال محكمه‌سى هيئتنك استانبولده بر قاچ كون قالماسى قوتله محتملدر . محكمه هيئتنك بوراده بولونديغى قيصه بر مدت ظرفنده بعض اصحاب جرائمك محكمه‌لرينى رؤيت ايده‌جكى ظن ايدلمكده‌در .

آلنان معلوماته كوره محكمه هيئتنك شهرمزه كله‌جكندن مقامات عائده‌سى خبردار ايدلمشدر .

§ توقاد قصبه‌سنك الكتريق ايله تنويرى وصو قوتلرندن استفاده ايچون الكتريق شركتيله عقد اولونان مقاوله ابتدائيه موجبنجه الكتريق مهندسى توقاده حركت ايتمشدر .

ئه‌تود مثبت نتيجه ويررسه تنويردن بشقه قونسروه وكوسله فابريقه‌لرى تأسيسى ايچون قوتدن استفاده ايديله‌جكدر .

§ شيخ شعيدك عونه‌سندن وشرق عصياننك مشوق و مرتبلرندن اولديغى ايچون اعدام ايديلن عبدالقادرك ورثه‌سى ، اخيراً وكيل عموميلرى عليهنه ٨٠٠٠ ليرالق بر امنيتى سوء استعمال دعواسى آچمشلردر .

ادعا ايدلديكنا نظراً وكيل عمومى ، عبدالقادرك حساباتنى تدقيق ايله‌مش و ٦٠٠٠ ليرالق بر بورجى اولديغنى ميدانه چيقارمشدر . بونك اوزرينه مصلوبك كوشكى ١٦ بيك ليرايه صاتيلمش وبونك ٦ بيك ليراسى بورجه ياتيرلمشدر . كرى قالان اون بيك ليرانك ٨٠٠ ليراسنى‌ده وكيل عمومى ايسته‌مش و چونكه عبدالقادرك حياتنده والده‌سنه قارشى بر مقدار بورج ايتديكنى ادعا ايله‌مشدر . ايشته اختلاف بورادن چيقمش ومسئله مرجع عائدينه شكايت ايدلمشدر .

§ ايران سفارتنه ايران خارجيه نظارتندن كلن رسمى بر تلغرافده مجلس مؤسسانك آيك اوچنده طهرانده اجتماع ايتديكى بيلديرمكده‌در . عين تلغرافده بو خصوصده ويريلن متمم تفصيلاته نظراً ، مجلس مؤسسان بالذات رضا خان طرفندن كشاد اولنمش و كرك موقت اداره رئيسى وكركسه مجلسك ديكر اعضالرى طرفندن آتشين نطقلر ايراد اولنمشدر . يرانده شاهلغك تكرار تأسسنه و (پهلوى) عنوانيله رضا خانك سلطنته اقعادينه قرار ويرلمشدر .

بو صورتله كى شاه تخته اوطوره‌جقدر . مجلس مؤسسانك نه شكلده قرار ويرديكى‌ده بوندن صوكره كله‌جك متمم خبرلردن آكلاشيله‌جقدر .

§ مجلس مؤسسات ايران قانون اساسيسنك تعديلنه معطوف لايحه‌يى قبول وتصويب ايتمشدر. بو لايحه موجبنجه رضا خان پهلوى ايران شاهى اولاجقدر .

§ تيه‌ن چينده بتون كون به‌چيلى واليسنك عسكرى قطعاتى ايه ملى قطعات آره‌سنده طوپ وتفنك آتشى تعاطى ايدلمشدر . شهرده حكم سورن پانيك فرانسز، ايتاليان و ژاپون عسكرلرينك ورودى اوزرينه زائل اولمشدر .

§ بوتدن آژانس رويتره بيلديريليور : ارباب قيامدن مركب بر چته شامك شمالنده دمير يولى خطنك ٢٢٠ يارده‌لق قسمنى تخريب ايلديكندن مذكور شهر ايله بيروت آره‌سنده مناقلات موقتاً منقطع اولمشدر .

§ ارباب قيام شهرك باب شرقيسنه برآقين اجرا ايتمشلر و بروليس مأمورينى تلف و ديكر برينى جرح ايله‌مشلردر . تلغراف خطنى تعمير ايدن عمله‌يه رفاقت ايدن ژاندارمه‌لر دوچار تعرض اولمشلردر . كنديلرى آنجق زرهلى بر تره‌ن واسطه‌سيله قورتاريلمشلردر .

§ ده‌يلى مه‌يلك طهران مخابرى بيلديرييور: ايران شاهلغى ، مجلس مؤسسانى تشكيل ايدن ٢٦٠ اعضادن ٢٥٧ سنك رأيى ايله رضا خان ايله وارثلرينه تفويض ايدلمشدر .

§ پارسدن بيلديريلديكنه كوره، عبدالكريم اسپانيوللرله ائتلاف ايتمش اولان جباللا قبيله‌لرينه قارشى مهم مقدارده قوت سوق ايتمشدر.

§ ده‌يلى مه‌يل غزته‌سنك جنوه مخابرى بيلديرييور: موصل حدودنده عظيم مقدارده تورك قطعاتى تحشيد ايدلمشدر. جنوره‌ده‌كى تورك محافلنده انكلتره‌نك موصلى ألنده بولوندورمقده كوستر ديكى اصرارك آرقه‌سنده پترول مسئله‌سنك بولونديغى ظن اولونمايور . بويوك برتورك مأمورى بوكون شو بياناتده بولونمشدر : « موصل پترولرينك ايشله‌تيلمه‌سى ايچون يكرمى ميليون انكليز ليراسى لازمدر. پترولرى دكزه ايصال ايده‌جك بورو خطنك قسم اعظمنك‌ده تورك اراضيسندن كچمه‌سى لازم كليور . تورك حكومتنك خيرخواهلغى تأمين اولونمادقجه بويله برتشبث، اقتصادى قيمتدن محروم قالاجقدر .»

§ لوندره‌دن اشعار ايديكنه كوره بو نسخه‌مزه رسمى درج ايديلان « م ـ ١ » اشارتلى مغروق انكليز تحت‌البحرينك موقعنى تعيين ايچون حالا تحريات ايله مشغول بولنان آلمان دالغيچلرى عين‌زمانده « ئه‌جيبت » نامنده مغروق بر واپورى‌ده چيقارمغه چاليشيورلر . مذكور واپور ١٩٢٣ سنه‌سنده « سه‌ن » نامنده‌كى بر فرانسز واپوريله مصادمه ايدرك غرق اولمشدى . مغروق واپورده يكرمى ميليون مارقلق آلتون وارمش .

§ باويه‌راده انتشار ايدن طب مجموعه‌سى برلين اطباسندن فريدمانك بر ورم آشيسى كشف ايتديكنى وبو آشى سايه‌سنده قرق قادار مايمونى جذرى صورتده شفاياب ايلديكنى وحالبوكه آشيلانمامش اولان ديكر قرق مايمونك أولديكنى يازييور .

آثار منتشره : افيژه‌نى

مترجمى : حسن جميل

انفس برصورتده مطبوع اوله‌رق مطبعه‌مزده ٢٥ غروشه وطشره‌يه ٣٠ غروشه‌در.

٥٦ـ٦٦

اعلان

دوائر رسميه‌يه ، عموم مكاتبه ، الخ

اخيراً انقره‌ده موسيو واينبرغ طرفندن چكيلن رئيس جمهور غازى پاشا حضرتلرينك سيويل و عسكرى اك صوك رسملرى هر ابعادده (قره‌قلم ، ياغلى بويالى ، چارچيوه‌لى، چارچيوه‌سز) بك اوغلنده جادهٔ كبيرده ١٥٠ نومرولو موسيو ژان واينبرغ مغازه‌سنده صاتيلمقده‌در .

٥٥ـ٧٠

اكرم نجيب

اجزاى طبيه ده‌پوسى — استانبولده يكى پوسته‌خانه قارشيسنده

تلفون استانبول ٧٨

يكرمى سنه‌لك تورك مؤسسه‌سيدر

اناطولينك هرطرفنده مخابرلرى واردر — آوروپانك اك مشهور فابريقه‌لريله تماسده‌در

عطريات ، فوطوغراف مالزمه‌سى ، آلات طبيه و اسپنجياريه ، قولونيا صولرى ، تورك مستحضرات طبيه‌سى

قطران حقى ، كشيش طاغى صويى — بيره خلاصه‌سى ، پرتو مستحضراتى

٥٢ـ١٠٢

خانملر

مغازه‌مزده اك كوزه‌ل موده ايچ چماشيرلرى وطاقملرى ، البسه‌لر ، يوك اورمه طاقملر ، اك صوك بيچيم پارس شايقه‌لرى واردر . تشريف بيورك وكورك .

بيكر مغازه‌لرى

بك اوغلنده دوغرى يول

٤٧ — ٥٧

دویتس موطورلری

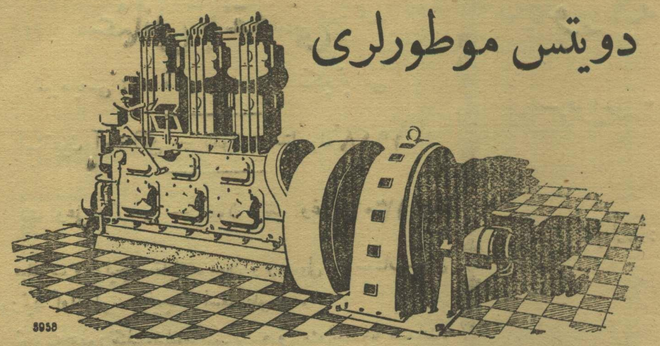

شرق قریب وکیل عمومیسی
استانبولده غلطه‌ده سلانیك بانقه‌سی
قارشوسنده بختیار خانده

دوقتور
ف. که‌بهارد

DEUTZ

دویتس موطورلری ، پترول ، مازوت ، کمور کبی بالعموم محروقات ایله ایشلر .

دیزه‌ل ، یاریم دیزه‌ل وغازوژه‌ن تیپلری موجوددر .

دویتسك ناصل بر موطور اولدیغنی اوکرنمك ایسترسه کز آنقره ، قونیه وآطنه‌ده هرهانکی برفابریقه‌دن اورادهکی ایشله‌ین بیوك موطورلرمزدن نصل ممنون اولدقلرینی صوریکز ، بتون آناطولیده‌کی یوزلرجه کوچك و وسط دویتس موطورلری صاحبلرندن معلومات طلب ایدیکز .

دویتس دنیا مارقه‌سیدر. دویتس بتون پیاسه‌یه حاکمدر.

٦٨—٥٥

حرارتکزی دفع ایتمك ایسترسه کز ، میقروبلی صولردن قوروغق ایسترسه کز ، بومونتی بیراسی ایچیکز .

یکی چیقدی

غلیسرو فوسفاتلی شرق مالت خلاصه‌سی اجزاجی اکرم بکك نظارتی تحتنده صورت خصوصیه‌ده بومونتی فابریقه‌سنده اعمال اولنمقده‌در . بالعموم اجرا ده‌پولریله اجزاخانه‌لرده بولنور .

سپارش محلی : بومونتی فابریقه‌سی تلفون : بك اوغلی — ٥٨٣ (٣)
اکرم نجیب اجزا ده‌پوسی « استانبول — ٧٨

بومونتی بیرا فابریقه‌سی معمولاتی

استانبولده اولره تسلیم اولنور — تلفون (بك اوغلی ٥٨٣) سپارش ویریکز . ١٧—٦٦

لنکه هوفمان لاوخهامر شرکتی

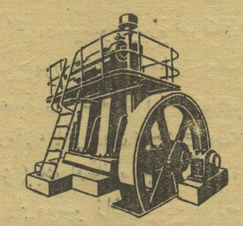

یولجی و اشیا واغونلری
هر نوع و شکلده لوقوموتیف
موتورلی واغونلر
ترامواى آرابه‌لری
هر هرضده قطار تکرلکلری
معادن و فابریقه‌لرك تأسیساتی
بخار ماکنه‌لری
بخار قازغانلری
٢٥ دن ١٠٠٠ بارکیر قوتنه قدر وبردن آلتی سیلندرلی عمودی ثابت ویزول موتورلری
تسخین و تنویر تجهیزاتی
هر نوع دمیر کوپریلر انشاآتی
صو خزینه‌لری
سفینه انشاآت و ماکنه‌لری
چلیك و حاده‌دن کچمش هر نوع بورولر

آبدستخانه و خسته‌خانه‌لره محی ثمابه لوازم
A L مارقه‌لی فیتینغلر
شوسه انشاآتنه و زراعته مخصوص آلات . طاقلر تلر ، قابلولر
کاغد ، قارتون ، سلاولوز اعمالنه مخصوص ماکنه‌لر

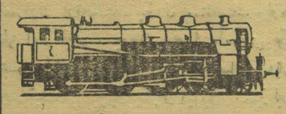

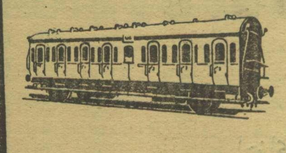

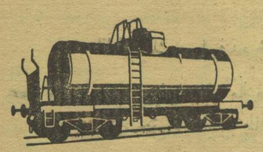

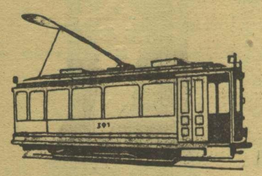

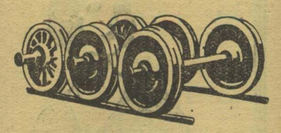

١٠٢—٥٢

LINKE-HOFMANN-LAUCHHAMMER
AKTIENGESELLSCHAFT
BERLIN W.15

عثمانلی بانقه‌سی

سرمایه‌سی : ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ انکلیرلیراسی

استانبول آجنته‌لکی — تلفون : استانبول ۱۹۴۸

بك اوغلی دائره‌سی — تلفون : بك اوغلی ۱۳۰۳

سندات و پولیچه مقابلنده معین و وعده‌لی ویا حساب‌جاری صورتیله آوانسلر . پولیچه و اسقونطوسی .

تورکیه‌جمهوریتنك باشلیجه شهرلرینه وممالك اجنبیه‌یه سندات، چك ، اعتبار مکتوبلری و تلغراف امرنامه‌لری ارسالاتی .

(حساب جاری) کشادی، سندات وقیمتلی اشیا محافظه‌سی. قوپون تحصیلاتی ، تورکیه‌یه و ممالك اجنبیه‌یه کشیده ایدیلن پولیچه‌لرك تسویه‌سی . بورسه ملاملاتی اجراسی ، آقچه بیع وشراسی ، سائر بالجمله بانقه معاملاتی . قاصه ایجاری .

۵۲—۱۰۲

تورکیه ایش بانقه‌سی

سرمایه‌سی ۱,۰۰۰,۰۰۰ تورك لیراسیدر

مرکزی : آنقره

شعبه‌لری : استانبول ، ازمیر ، بروسه

اسبانبول شعبه‌سی

یکی پوسته‌خانه قارشوسنده تلفون ۹-۸-۳۶۵۷

بالعموم بانقه معاملاتیله اشتغال ایدر .

۵۲—۱۰۲

اعتبار ملی بانقه‌سی

۴,۰۰۰,۰۰۰ لیرا سرمایه‌لی تورك آنونیم شرکتی

مرکز اداره‌سی: استانبولده باغچه قپوسنده

شعبه‌لری : آنقره ، ازمیر ، آطنه ، بروسه

تورکیانك هر طرفنده و آوروپا ایله آمریقانك باشلیجه شهرلرنده مخابرلری واردر

هر نوع بانقه معاملاتی ایله اشتغال ایلر

تلغراف آدره‌سی : استانبول ناسیومان

تله‌فون : استانبول ۳—۲۳۹۲

۵۲—۱۰۲

اوپراتور

دوقتور مراد ابراهیم

کلخانه‌سریریات خسته‌خانه‌سی جراحی معلمی

خسته‌لرینی جمعه و پازاردن ماعدا کون اوکله‌دن صوکره [۲ - ۶] یه قدر باغچه قپوده شکرجی حاجی بکر اتصالنده یالدیز خاننده دائرهٔ مخصوصه‌سنده قبول و بالخاصه اسویچره ساناتوریوملرنده‌کی صوك تدقیقاتنك اساسی ارزرینه کمیك ، مفصل ورملری تداوی و آلچیلی قورصه‌لر وجهازلر تطبیق ایدیلیر .

۵۰-۱۰۰

دویچه اوریان بانق

Deutsche Orient Bank

استانبول شعبه‌سنك مجدداً کشاد اولنان دائره‌سنده بودروم قاتنه مکمل و مزین قاصه‌لر وضع اولنمشدر . بولر الکتریقله منور محللرده و غایت هوادار دائره‌لرده کائن اولوب عائله‌لره و اصحاب امواله کرایه ویرلمکده‌در . فیئاتلر اهوندر . آرزو ایدنلرك باغچه قپوسنده عاشر افندی جاده‌سنده یکی وقف خان قارشوسنده‌کی بانقه‌یه مراجعتلری لازمدر

۵۲-۱۰۲

مغازه واداره‌خانه
غلطه - وویووده جاده‌سی
بختیارخان زمین‌قات ویرنجی قات

ق. فون هایده‌بره‌ق

تلغراف: درسعادت-هایده‌بره‌ق
تلفون : بك اوغلی ۱۷۲۸
پوسته قوطوسی : غلطه - ۴۱۹

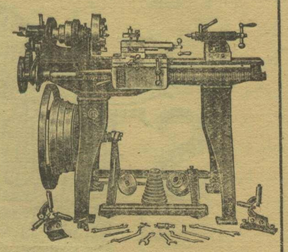

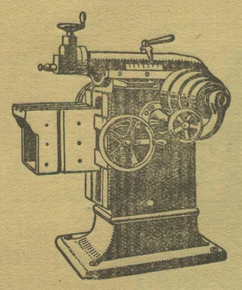

(هوممه‌ل-شیس) فابریقه‌لر اتحادی

وکیل عمومیسی

هر صنف ارباب صنایع ایچون هر نوع اخشاب وده‌میراعمالاته مخصوص بالعموم آلات وادوات و تجهیزات ایله

طورنه
مثقب
فره‌زه
رنده
پلانیه

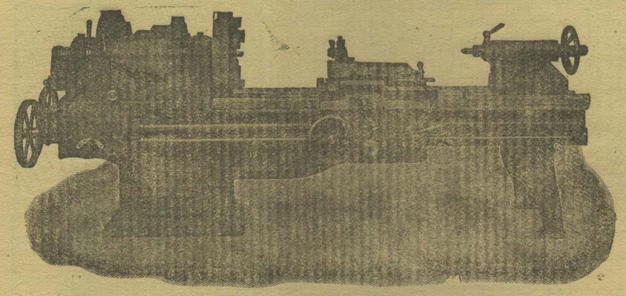

فیریلداق
حزار
دستره
وسائره
ماکنه‌لری

همان مغازه‌مزده تسلیم اولنه‌بیلیر .

۵۳—۶۸

اطه پازاری اسلام تجارت بانقه‌سی

تورك آنونیم شرکتی

ملی ومحلی سرمایه ایله ۳۲۹ سنه‌سنده آطه پازارنده قوماندیت شرکتی اوله‌رق تشکل ایدوب ۱ تشرین اول ۳۳۵ تاریخنده آنونیم شرکتنه تحویل اولنان اسلام تجارت بانقه‌سی

ایزمیت ، دوزجه ، خندق قصبه‌لرنده موجود شعباتنه علاوةً :

استانبولده یکی پوسته‌خانه قارشوسنده سابق آتنه بانقه‌سی بناسنده برشعبه کشاد ایتمشدر .

مقصد تشکیلی تجار و اصنافه سرمایه خصوصنده وبانقه معاملاتنده ابراز تسهیلات ایلمك اولدیغی ایچون اسهام وتحویلات، امتعه کبی تامینات مقابلی و سند اسقونطوسی ایله هر نوع اقراضات ، حساب جاری کشادی ، مساعد شرائط وفائضله وعده‌لی و وعده‌سز مودوعات قبولی و تصرف صندوغی معاملاتی ؛ مختلف محللرده ازجمله ایزمیت ، دوزجه و خندق وآطه پازاری ایچون تلغراف ومکتوب حواله‌سی قبولی ؛ چك ، پولیچه وقامبیو ایشلری ، قومیسیون ، سیغورطه و سائر هر نوع بانقه معامله‌سی ، اسهام وتحویلات بیع وشراسی وتحصیلاتی خصوصلرنده تجارت اربابنك هر صنفی مؤسسه‌دن امکان درجه‌سنده و قدرتی نسبتنده مظهر تسهیلات اوله‌جقلرینه امین اولابیلیرلر .

مؤسسه‌مز ، اون ایکی سنه‌یی کچن حیاتنده هر سنه پیلانچوسنی کار ایله قپاتمش و تاریخ تشکیلنده سرمایه وضع ایدنلره موضوع سرمایه‌لرینه نظراً اون ایکی مثلنه قریب تمتع توزیع ایلمشدر . سرمایه تزییدی حسبیله موقع فروخته چیقاریلان حصه سنداتنك محدود مقداردن عبارت بقیه‌سی استانبولده‌ده قید وفروخت ایدلمکده‌در . اشترایی آرزو ایدنلرك شعبه‌یه مراجعتلری مرجودر .

تلفون : استانبول — ۲۰۴۲

۳۷-۶۲